

บทที่ 2

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด จะต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และเป็นไปตามที่ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ(ก.น.จ.) กำหนด ทั้งนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ให้มีคุณภาพจะต้องดำเนินการโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนในทุกชั้นตอน

1. นโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2557- 2560

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ก.น.จ. ในการประชุมเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2555 ได้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด พ.ศ.2557 - 2560 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้ากลุ่มจังหวัด ก.บ.จ. และ ก.บ.ก. รับไปดำเนินการ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสรุปนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เปรียบเทียบกับนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการเดิม

นโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2557 - 2560	สรุปสาระสำคัญ
1. นโยบาย 1.1 หลักการ	ส่วนใหญ่คงไว้เช่นเดียวกับการจัดการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 - 2556 เนื่องจากเป็นการกำหนดตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และปรับปรุง/เพิ่มเติมให้เหมาะสมขึ้น
1.2 ขอบเขตของแผนพัฒนาจังหวัด/ กลุ่ม จังหวัด	คงไว้เช่นเดิม
2. หลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำ แผนพัฒนา จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	คงไว้เช่นเดิม

นโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2557 - 2560	สรุปสาระสำคัญ
3. ขั้นตอนและวิธีในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด/กลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2557 - 2560	ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบ บูรณาการ พ.ศ. 2551 และขั้นตอนวิธีการที่กำหนด ไว้เดิม แต่ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติโดยเน้นเรื่องการ บูรณาการ/การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและการ ขจัดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการกิจกรรมระหว่างส่วน ราชการ/จังหวัด/กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และการจัดทำค่าของประมาณของ แต่ละหน่วยงาน

1) นโยบาย

1.1) ให้นำนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาประเทศ¹ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค (ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) รวมถึงยุทธศาสตร์รายสาขา/เฉพาะด้าน เช่น ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม แนวทางการพัฒนาการเกษตร ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง เป็นต้น มาเป็นกรอบหลักในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

1.2) จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด จึงต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในจังหวัด ตามกระบวนการประชาคมชุมชน เพื่อพิจารณาปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งรวบรวมความคิดเห็นจากอำเภอซึ่งจะประมวลข้อมูลตามแผนชุมชน/แผนพัฒนาท้องถิ่น มาเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วย

1.3) มุ่งเน้นการทำงานแบบเครือข่ายร่วมกันทุกภาคส่วนโดยคำนึงความพร้อมของทุกภาคส่วน (ส่วนราชการต่างๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นรวมถึงภาคเอกชนและภาคประชาชน/ชุมชน) ในพื้นที่ และมีการประสานและเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้เหมาะสมกับโอกาสและศักยภาพของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และความร่วมมือในการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

¹ เป็นแผนที่มองภาพใน 3-5 ปีข้างหน้า ว่าประเทศจะพัฒนาอย่างไร กระทรวง กรมจะต้องเตรียมตัวอย่างไรเพื่อตั้งเป็นโจทย์ให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัดนำไปพิจารณาเพิ่มเติมให้เกิดความสมบูรณ์ ซึ่งจะมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ วัฒนอง) และสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป

1.4) ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยจังหวัดและกลุ่มจังหวัดต้องให้ความสำคัญในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้มากขึ้น ต้องมีการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างจังหวัดต่างๆ ในกลุ่มจังหวัดนั้นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการกระจายความเจริญเติบโตระหว่างจังหวัด และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนได้อย่างทั่วถึงทุกจังหวัด สามารถแก้ปัญหาในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันเวลา และสนองตอบต่อความต้องการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดได้อย่างแท้จริง

1.5) แผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดจะต้องมีความเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด จะต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งจัดทำโครงการที่มีคุณภาพตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ ก.น.จ. กำหนด

2) หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.2557 - 2560)

2.1) ขอบเขตของแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

1) ขอบเขตของแผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดเป็นแผนที่มุ่งการพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและอาชีพซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัด

2) ขอบเขตของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดจะเป็นแผนที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดและนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนและสร้างรายได้ให้กลุ่มจังหวัด

2.2) แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดจะต้องคำนึงถึงแนวทาง ดังนี้

1) ต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค ยุทธศาสตร์รายสาขาหรือเฉพาะด้าน รวมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่

2) คุณภาพของแผน

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่มีคุณภาพ จะต้องผ่านกระบวนการเห็นชอบร่วมกันของทุกฝ่าย และแผนดังกล่าวจะต้องมีความชัดเจน ความเป็นเหตุเป็นผล

ของแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่สอดคล้อง เชื่อมโยงตั้งแต่วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ จนถึงแผนงาน/โครงการ (Logical Framework) โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) มีการกำหนดประเด็นปัญหาและโอกาสการพัฒนาชัดเจนทั้งในเชิงของขนาดและพื้นที่ พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและโอกาสพัฒนานั้นๆ

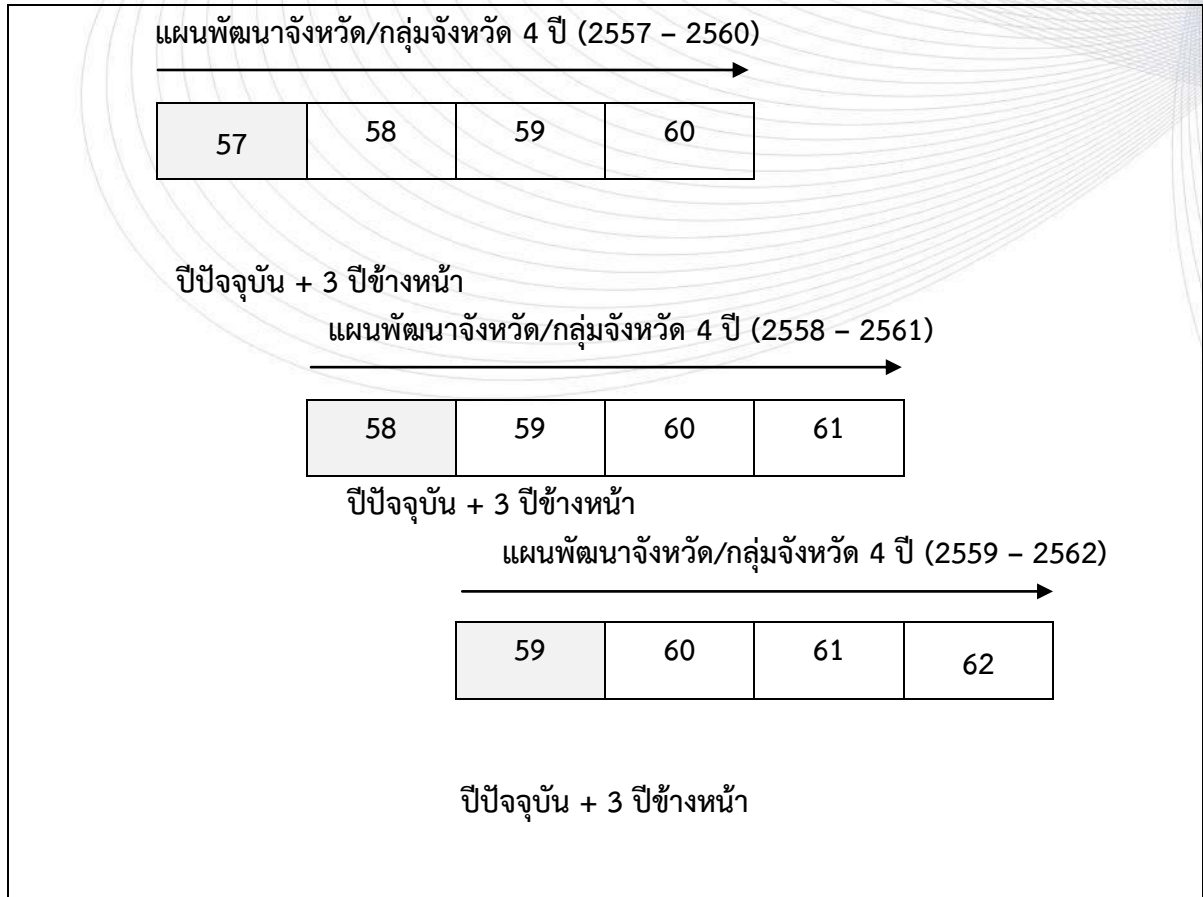
(2) มีวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในเชิงปริมาณและคุณภาพที่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงการแก้ปัญหา และการใช้โอกาสในการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

(3) มีประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผน โดยในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์จะต้องมีการหาข้อตกลงร่วมกันเพื่อยืนยันประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน

(4) มีการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์

(5) มีแผนงาน/โครงการ ตอบสนองกับแนวทางการพัฒนานั้นๆ

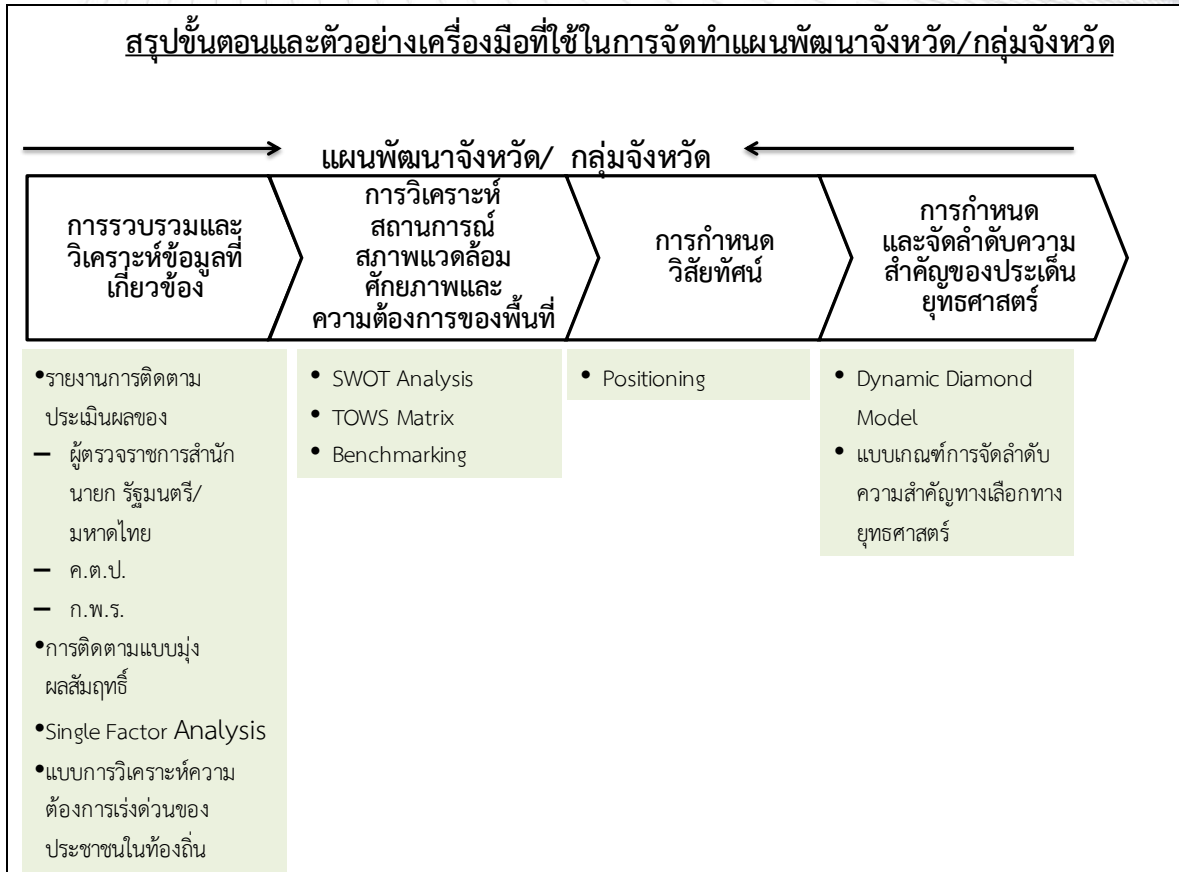
3) ให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยจัดทำแผนพัฒนาในลักษณะต่อเนื่องแบบ Rolling Plan ซึ่งจะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ทุกปีโดยครอบคลุมระยะเวลา 4 ปี อันจะช่วยทำให้การดำเนินงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด มีการคาดการณ์สถานการณ์และมองเชิงรุกไปข้างหน้า รวมทั้งมีการยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

ภาพที่ 3 แสดงแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด 4 ปี ในลักษณะแบบ Rolling Plan

2. ขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด จะดำเนินการโดยอาศัยขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ และตามที่ ก.น.จ. โดยจะมีรายละเอียดขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

2.1 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จะเป็นการดำเนินการโดย ก.บ.จ. ในรูปของคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบครบทุกภาคส่วนในจังหวัดได้แก่ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคม โดยมีขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 : การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 : การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อม ศักยภาพและความต้องการของพื้นที่

ขั้นตอนที่ 3 : การจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด

3.1 : การกำหนดวิสัยทัศน์

3.2 : การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์

3.3 : การกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดที่จะสะท้อนได้ว่าจังหวัดสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าประสงค์ ค่าเป้าหมายในแต่ละปีงบประมาณ และกลยุทธ์

3.4 : การจัดทำบัญชีชุดแผนงาน/โครงการ และผลผลิต

3.5 : การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบแผนงาน/โครงการ แหล่งงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 4 : การจัดประชุมประชาหารือแสดงความคิดเห็นต่อร่างแผนพัฒนาจังหวัด

ขั้นตอนที่ 5 : การปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ตามผลการประชุม

โดยมีรายละเอียดแนวทางการดำเนินการ ของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.1 การประเมินแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดที่ผ่านมา

ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดรอบใหม่ ก.บ.จ. ต้องประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดที่ผ่านมาทั้งหมดว่ามีการดำเนินการเป็นไปตามยุทธศาสตร์หรือไม่ สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้อย่างไร ประสบปัญหาอุปสรรคประการใดที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติได้ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ประกอบในการกำหนดแผนพัฒนาจังหวัดให้เหมาะสมต่อไป

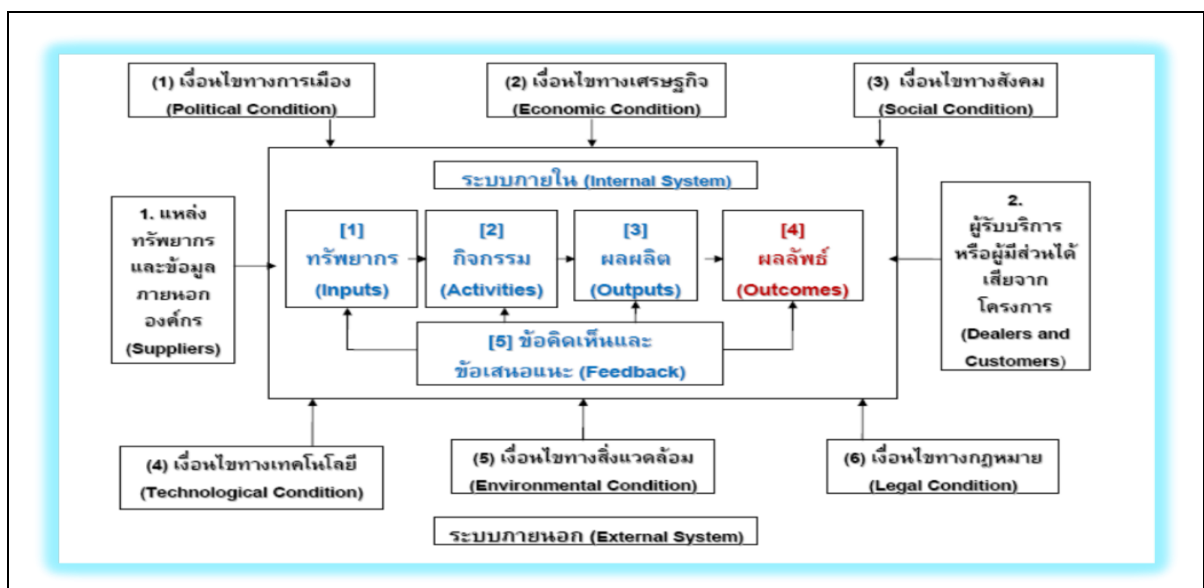
การประเมินแผนดังกล่าวข้างต้น จังหวัดอาจดำเนินการได้ ดังนี้

(1) รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์จากรายงานหรือผลการติดตามประเมินผลจากหน่วยงานหรือคณะผู้ตรวจสอบ เช่น

- รายงานผลการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัด/แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
- รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.)
- รายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ก.พ.ร.

(2) ใช้เครื่องมือทางการบริหาร เข้ามาช่วยในการติดตามประเมินผล เช่น ใช้กระบวนการการติดตามประเมินผลเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือการบริหารที่มุ่งเน้นผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก มีการประเมินผลโดยใช้ตัวชี้วัดทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ โดยจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) รวมทั้งมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ล่วงหน้า ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม สำหรับในการวัดผลการปฏิบัติงาน จะอาศัยตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี เป็นรูปธรรม รวมถึงการเป็นตัวบ่งชี้ ให้ทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงานเป็นระยะๆ สามารถควบคุมทิศทางการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ทันที่

การประเมินผลนั้น จำเป็นต้องพิจารณาในทุกมิติ และครอบคลุมทั้งระบบภายในและระบบภายนอก ดังแผนภาพ

ภาพที่ 5 แสดงการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งระบบภายในและระบบภายนอก

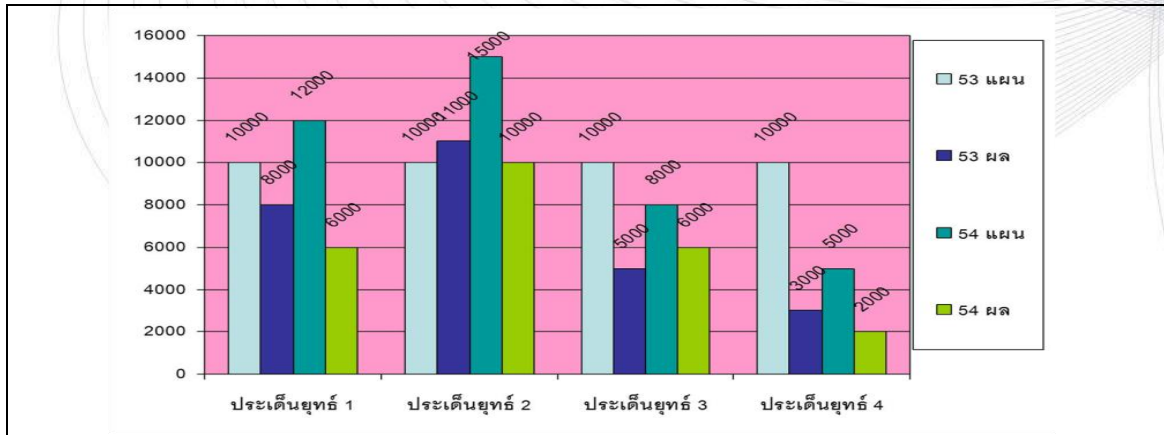
สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ (Results) ที่ได้รับการดำเนินการนั้น จะมาจากการผลรวมจากการประเมิน ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) โดยที่

ผลผลิต (Outputs) หมายถึง งาน บริการ หรือกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่ทำเสร็จสมบูรณ์พร้อมส่งมอบให้ประชาชนผู้รับบริการ ผลผลิตเป็นผลงานที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมโดยตรง

ผลลัพธ์ (Outcomes) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามมา ผลกระทบ หรือเงื่อนไขที่เกิดจากผลผลิต ผลลัพธ์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับประชาชนผู้รับบริการ และสาธารณชน

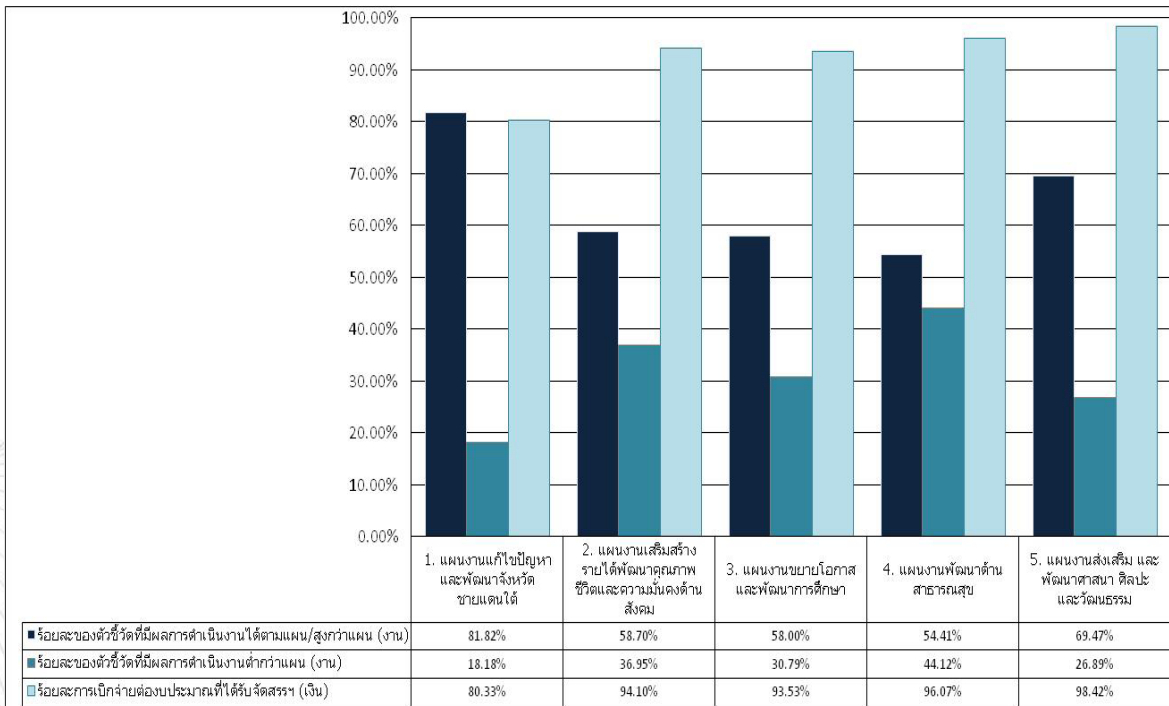
ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ คือ งาน หรือกิจกรรมที่เกิดจากการทำงานได้ผลผลิต (Outputs) ตามเป้าหมาย และเกิดผลลัพธ์ (Outcomes) ตรงตามวัตถุประสงค์ ดังตัวอย่างรูปแบบรายงานการประเมินผลดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1: การประเมินโดยเปรียบเทียบค่าเป้าหมายและผลลัพธ์ตามจริงแยกตามยุทธศาสตร์

ภาพที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเป้าหมายและผลลัพธ์ตามจริงแยกตามยุทธศาสตร์

ตัวอย่างที่ 2: การประเมินโดยการเปรียบเทียบค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานในรูปแบบสัดส่วนร้อยละ จำแนกตามยุทธศาสตร์

ภาพที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงานในรูปแบบสัดส่วนร้อยละ จำแนกตามยุทธศาสตร์

ตัวอย่างที่ 3: การประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามแผนระดับต่างๆ ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ประเด็นยุทธศาสตร์	เงื่อนไขของปัญหาและอุปสรรค			
	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	Input	Process	Stakeholders	การเมือง
ด้าน.....				
ด้าน.....				
ด้าน.....				
ด้าน.....				

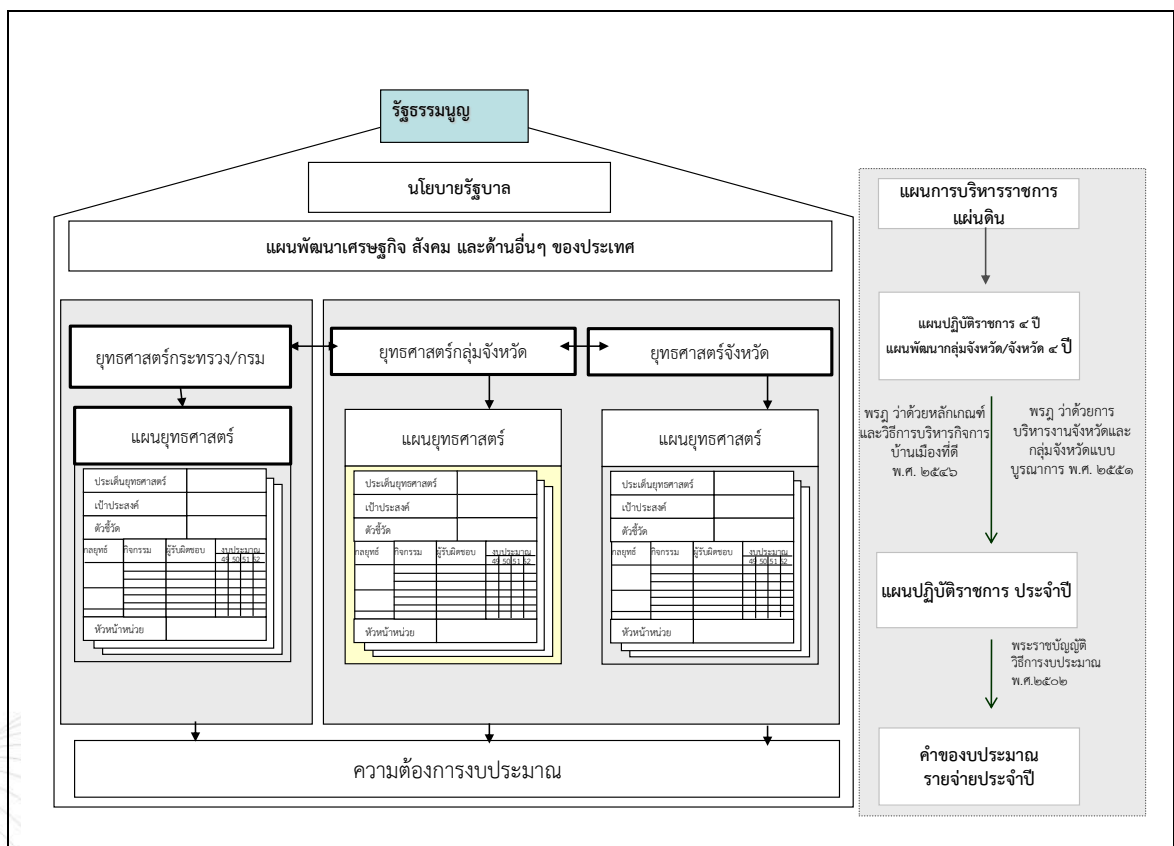
ภาพที่ 8 แสดงการพิจารณาผลการดำเนินการจากเงื่อนไขของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามแผนระดับต่างๆ ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

นอกจากการประเมินผลในเชิงระบบแล้ว อาจใช้เครื่องมือในการประเมินผลที่เน้นปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ ด้านบุคลากร (Man) ด้านการบริหารจัดการ (Management) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือทางการบริหาร (Material/Machine) และด้านงบประมาณ (Money) มาเป็นปัจจัยหลักในการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผน เพื่อการปรับเปลี่ยน ปรับปรุงหรือการแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินการ รวมถึงการวิเคราะห์ผลลัพธ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งนี้การประเมินดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่สภาวะแวดล้อม การตลาด และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาประกอบมาประกอบด้วย

1.2 การศึกษากรอบนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามที่ ก.น.จ.กำหนด ทั้งนี้กรอบนโยบาย ฯ ดังกล่าว อาจมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี จึงควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันจะใช้แนวทางตามมติ ก.น.จ. เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2555 เป็นหลักในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ.2557 - 2560)

1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายของรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค หรือยุทธศาสตร์เฉพาะด้าน/สาขา และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญตามสาขาการพัฒนา

1.3.1 การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ต้องนำนโยบายของรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาด้าน (ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) รวมถึง ยุทธศาสตร์รายสาขา หรือยุทธศาสตร์เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวทางการพัฒนาการเกษตร ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรม นโยบายการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นต้น (รายละเอียดสาระสำคัญของแผนดังกล่าวปรากฏในเอกสารภาคผนวก ข) มาเป็นกรอบทิศทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ระดับประเทศไปสู่ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดทั่วประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศแบบองค์รวม และลดความซ้ำซ้อนในพื้นที่ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 9 แสดงการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับประเทศและกลุ่มจังหวัดและจังหวัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม

แนวทางในการนำนโยบายของรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนยุทธศาสตร์รายสาขาหรือยุทธศาสตร์เฉพาะด้าน ดังกล่าวมาประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

- ① จังหวัดดำเนินการแปลงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดตลอดจนประเด็นการพัฒนาสำคัญของแผนดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่
- ② วิเคราะห์ความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างนโยบายของรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังกล่าว ไปสู่ประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด
- ③ กำหนดกระบวนการทำงานที่สามารถบูรณาการภารกิจของหน่วยงานต่างๆ และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของนโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคและแผนยุทธศาสตร์เฉพาะด้านหรือสาขา กับยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัดเชียงใหม่

นโยบายรัฐบาล และแผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2554-2558)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) และฉบับที่ 11 (2555-2559)	ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคเหนือ : กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน)	แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2555-2559)	แผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ 4 ปี (พ.ศ.2553-2556)
<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก - นโยบายเศรษฐกิจ - นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ - นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม 	ยุทธศาสตร์การปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างมูลค่าเพิ่มทางภาคการผลิตและบริการโดยใช้ฐานความรู้วิชาการผสมผสานคุณค่าของธรรมชาติ ทุนสังคมและศิลปวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของล้านนา รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น - พัฒนาโครงข่ายคมนาคม ทั้งทางบกและทางอากาศ ระบบโลจิสติกส์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว - การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน - การพัฒนาสินค้าบริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว 	การสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

นโยบายรัฐบาล และแผนการ บริหารราชการ แผ่นดิน (พ.ศ. 2554-2558)	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550- 2554) และฉบับที่ 11 (2555-2559)	ยุทธศาสตร์การ พัฒนาภาคเหนือ : กลุ่มจังหวัดภาค เหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ ลำพูน ลำปางแม่ฮ่องสอน)	แผนพัฒนาการ ท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2555-2559)	แผนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ 4 ปี (พ.ศ.2553-2556)
<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก - นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต 	ยุทธศาสตร์การ พัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทยสู่ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้		การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีรัฐภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว	การสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข
<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก - นโยบายที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 	ยุทธศาสตร์การ พัฒนาบนฐานความ หลากหลายทาง ชีวภาพและสร้าง ความมั่นคงของฐาน ทรัพยากรและ คุณภาพสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้และน้ำเพื่อคืนความอุดมสมบูรณ์ ป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและป้องกันแก้ไขปัญหาคอขวดและภัยแล้ง - พัฒนาบริการพื้นฐานของเมืองและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเชียงใหม่-ลำพูน 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน 	ดำรงความเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาด
<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก - นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ 	ยุทธศาสตร์การ สร้างความเข้มแข็ง ของชุมชนและ สังคมเป็นฐานที่ มั่นคงของประเทศ		<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว 	การสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน

นโยบายรัฐบาล และแผนการ บริหารราชการ แผ่นดิน (พ.ศ. 2554-2558)	แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550- 2554) และฉบับที่ 11 (2555-2559)	ยุทธศาสตร์การ พัฒนาภาคเหนือ : กลุ่มจังหวัดภาค เหนือตอนบน 1 (เชียงใหม่ ลำพูน ลำปางแม่ฮ่องสอน)	แผนพัฒนาการ ท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2555-2559)	แผนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ 4 ปี (พ.ศ.2553-2556)
- นโยบายการ บริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี	ยุทธศาสตร์ การเสริมสร้าง ธรรมาภิบาลใน การบริหารจัดการ			การสร้าง ประสิทธิภาพ ความโปร่งใส เป็น ประชาธิปไตย และเป็นธรรมใน การให้บริการ

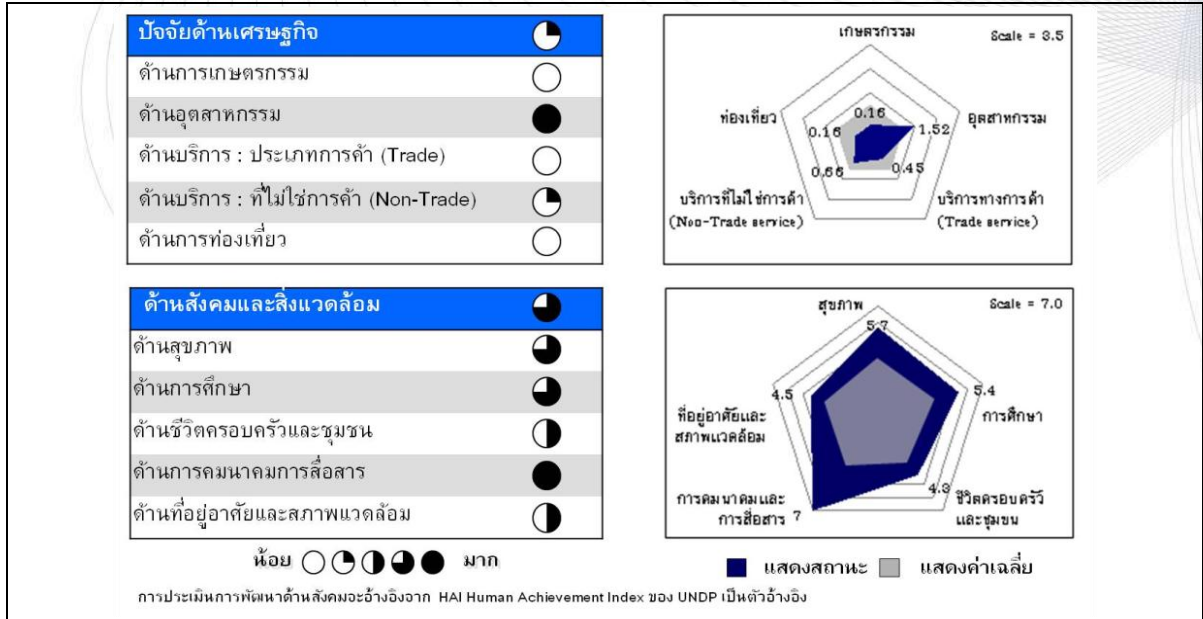
1.3.2 การศึกษาศักยภาพของพื้นที่ โดยอิงมิติการพัฒนาที่ครอบคลุม 6 มิติหลัก ประกอบด้วยด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านการค้า ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการศึกษาข้อมูลของพื้นที่ที่สำคัญต่อการพัฒนาในมิติต่าง ๆ โดยข้อมูลดังกล่าวจะสามารถนำมาวิเคราะห์และประมวลผลสะท้อนตำแหน่ง และสถานภาพปัจจุบันของพื้นที่ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วการศึกษาข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้วิเคราะห์ในการจัดลำดับความสำคัญ และเลือกประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด รวมถึงคัดกรองโครงการเพื่อบรรจุในค่าของงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดต่อไปด้วย โดยมีตัวอย่างแนวทาง ดังตารางต่อไป

ตารางที่ 2 แสดงการหาข้อมูลเพื่อประกอบการวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และเลือกประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด

หัวข้อการวิเคราะห์	ตัวอย่างเบื้องต้นในการหาข้อมูล	แหล่งข้อมูลสำคัญ
มิติด้านเกษตรกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - มูลค่า GPP ด้านเกษตรกรรม - จำนวนผลผลิตพืชไร่ที่สำคัญ - จำนวนสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ - พื้นที่ด้านการเกษตร - จำนวนเกษตรกรในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) - สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
มิติด้านอุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - มูลค่า GPP ด้านอุตสาหกรรม - จำนวนแรงงานภาคอุตสาหกรรม - จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม - จำนวนเงินลงทุนภาคอุตสาหกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) - สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม - กรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
มิติด้านการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา

หัวข้อการวิเคราะห์	ตัวอย่างเบื้องต้นในการหาข้อมูล	แหล่งข้อมูลสำคัญ
และบริการ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้เข้าใช้บริการด้านต่างๆ - รายได้จากการท่องเที่ยวและบริการ - ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่อคนต่อวัน - จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> - เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
มิติด้านการค้า (เน้นการค้าชายแดน)	<ul style="list-style-type: none"> - มูลค่าการนำเข้าส่งออกระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจำแนกตามจุดผ่านแดน - สัดส่วนการนำเข้าและส่งออกระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน - รายได้จากการค้าชายแดน 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมการค้าต่างประเทศ - กระทรวงพาณิชย์ - กรมศุลกากร - สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
มิติด้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI Index) 	<ul style="list-style-type: none"> - United Nations Development Programmed (UNDP)
มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพที่ดิน ป่าไม้ น้ำ - ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ - จำนวนข้อร้องเรียนด้านมลภาวะ 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมชลประทาน - กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช - กรมควบคุมมลพิษ

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการรวบรวมผ่านแหล่งข้อมูลทุติยภูมิในเบื้องต้นนั้น สามารถนำมาวิเคราะห์และประมวลผลสะท้อนตำแหน่ง และสถานภาพปัจจุบันของพื้นที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 10 แสดงผลการประเมินปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของจังหวัด

แผนภาพตัวอย่างข้างต้นสะท้อนผลการประเมินปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมของพื้นที่จังหวัดเป้าหมายเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของจังหวัด โดยมีการประเมินศักยภาพของพื้นที่ในแต่ละด้านออกมาเป็นตัวเลข (คะแนน) เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ให้มีความแม่นยำขึ้น พื้นที่จังหวัดตัวอย่างในกรณีนี้มีศักยภาพในทางอุตสาหกรรมโดดเด่นกว่าจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง และยังเป็นพื้นที่ที่มีปัจจัยพื้นฐานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัด

นอกเหนือจากข้อมูลที่สามารถสะท้อนสถานการณ์โดยทั่วไปของพื้นที่จังหวัดแล้วนั้น ข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่ง คือ ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ และยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน/ส่วนราชการกลาง ซึ่งจะสะท้อนบทบาท ทิศทางของจังหวัด ประกอบกับแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งตามประเด็นการพัฒนาต่างๆ และสรุปประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญในฐานกรอบการพัฒนาพื้นที่จังหวัด ดังตารางต่อไปนี้

ประเด็น การพัฒนา	ยุทธศาสตร์ระดับชาติและภูมิภาค				
	เกษตร	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
ด้าน.....					
ด้าน.....					
ด้าน.....					
ด้าน.....					

ตัวอย่างจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

ประเด็น การพัฒนา	ยุทธศาสตร์ระดับชาติและภูมิภาค				
	เกษตร	ทรัพยากร ธรรมชาติ	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
1. การพัฒนาเป็น ฐานการผลิต สินค้าเกษตร และ อุตสาหกรรม การเกษตรที่มี คุณภาพปลอดภัย และได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับใน ระดับสากล (2) ส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์(Eco- Tourism) (3) พัฒนาพื้นที่ เศรษฐกิจ ชายแดน (4) สร้างความ แข็งแกร่งให้ เศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะการ	1. พัฒนา คุณภาพชีวิต เกษตรกร 2. พัฒนา ขีดความ สามารถใน การผลิต การ จัดการสินค้า เกษตร และ ความมั่นคง อาหาร 3. พัฒนา ทรัพยากร การเกษตร อย่างมี ประสิทธิภาพ สมดุลและ ยั่งยืน	1. อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ตอบสนองต่อการ พัฒนา อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับ ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง 2. บริหารจัดการ เพื่อให้มีการใช้ ประโยชน์ที่ดิน และ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเป็นธรรมและ ยั่งยืน 3. การบริหารจัดการ น้ำอย่างบูรณาการ ให้มีการจัดการน้ำ ในระดับประเทศทั้ง น้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน อย่างมี ประสิทธิภาพ	1. สร้างมูลค่า เพิ่มให้กับสินค้า เกษตร และเกษตร อุตสาหกรรม ตลอด ห่วงโซ่อุปทาน เพื่อ เพิ่มขีดความสามารถ ในการสร้างรายได้ ให้แก่จังหวัด 2. พัฒนาความ ร่วมมือทางด้าน เศรษฐกิจ และการค้า กับประเทศเพื่อน บ้าน เพื่อทำให้เกิด การจ้างงาน และ กระจายรายได้ 3. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ ภาคธุรกิจท่องเที่ยว เชิงนิเวศ เพื่อทำให้ เกิดการจ้างงานและ การกระจายรายได้	1. การเพิ่ม ประสิทธิภาพ และผลผลิตภาพ ของอุตสาหกรรม เป้าหมาย 2. การส่งเสริม การลงทุนและ เชื่อมโยงการ ลงทุน อุตสาหกรรม ที่มีศักยภาพ 3. การสร้าง เครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) และพัฒนา ผู้ประกอบการ SMEs และ วิสาหกิจชุมชน 4. การส่งเสริม การวิจัยและ	1. การพัฒนา โครงสร้าง พื้นฐานและสิ่ง อำนวยความสะดวก เพื่อการ ท่องเที่ยว 2. การพัฒนา และฟื้นฟูแหล่ง ท่องเที่ยวให้เกิด ความยั่งยืน 3. การพัฒนา สินค้า บริการ และปัจจัย สนับสนุนการ ท่องเที่ยว 4. การสร้าง ความเชื่อมั่น และส่งเสริมการ ท่องเที่ยว การ ส่งเสริมการมี

ประเด็น การพัฒนา	ยุทธศาสตร์ระดับชาติและภูมิภาค				
	เกษตร	ทรัพยากร ธรรมชาติ	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
สนับสนุนการ พัฒนาสินค้า OTOP ที่เชื่อมโยงภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ท้องถิ่น (5) อนุรักษ์และ ฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมไม่ให้ ถูกบุกรุกทำลาย		4. พัฒนาระบบบริหาร จัดการพิบัติภัย พัฒนาระบบเตือนภัย ทางธรรมชาติและ สาธารณภัย 5. การพัฒนา เครื่องมือและกลไก ในการดูแลรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม และการจัดการมลพิษ 6. พัฒนาองค์ความรู้ และกลไกในการบริหาร จัดการทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ให้มีประสิทธิภาพ 7. สร้างความตระหนัก จิตสำนึก และการ มีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	4. พัฒนา และ ปรับปรุงระบบ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านโลจิสติกส์ เพื่อ ใช้เป็นฐานในการ ขับเคลื่อนภาค เศรษฐกิจและสังคม ทั้งในปัจจุบัน และ อนาคต	พัฒนา อุตสาหกรรม 5. การบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและ ยั่งยืน	ส่วนร่วมของ ภาครัฐ ภาค ประชาชน และ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใน การบริหาร จัดการทรัพยากร การท่องเที่ยว

1.4 การศึกษาสภาพทั่วไปของจังหวัด

เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลทั่วไปของจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน สภาพทางภูมิศาสตร์ ประชากร การปกครอง โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญของพื้นที่ (3 - 5 ปี) เพื่อให้เห็นแนวโน้มการเจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือข้อมูลอื่นที่เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพหรือปัญหาโดยรวมของจังหวัด ในการจัดทำข้อมูลดังกล่าวควรเน้นประเด็นสำคัญ มีความกระชับและเชื่อมโยงสู่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัด

1.5 การรวบรวมสำรวจความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ก.บ.จ. ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ไว้หลายวิธี² โดยจังหวัดอาจจะดำเนินการด้วยวิธีการใดหรือหลายวิธี ดังนี้

(1) มอบให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่นใด ทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

(2) มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานอื่น ทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

(3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการของ ก.บ.จ. ชั้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

หรือ (4) อาจดำเนินการอื่นตามที่ ก.บ.จ. เห็นสมควร

ทั้งนี้ ก.บ.จ. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการระดับอำเภอ (อ.ก.อ.) ในแต่ละอำเภอ เพื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น ในตำบล ในหมู่บ้านก็ได้ โดยคณะอนุกรรมการดังกล่าว จะประกอบด้วย

(1) นายอำเภอ เป็นประธานกรรมการ

(2) ปลัดอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่นายอำเภอแต่งตั้งตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

(3) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอที่นายอำเภอแต่งตั้งตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

(4) ผู้แทนภาคประชาสังคมจำนวนไม่น้อยกว่า 6 คนแต่ไม่เกิน 10 คน ตามที่นายอำเภอเห็นสมควร เป็น กรรมการ

(5) ปลัดอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการอำเภอคนหนึ่งที่น่าายอำเภอแต่งตั้งตามที่เห็นสมควร เป็นกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ดังนี้

(1) ประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ทุกภาคส่วนในพื้นที่ของอำเภอ เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการ ศักยภาพ และความคิดเห็นของประชาชน

² ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง วิธีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552

(2) ร่วมมือกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ จัดให้มีการสำรวจและประมวลความต้องการของประชาชนโดยใช้ข้อมูลจากแผนชุมชน หรือกระบวนการประชาคมของแต่ละชุมชน

(3) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตาม (1) และ (2) และจัดทำข้อเสนอความต้องการและศักยภาพของประชาชน รวมทั้งโครงการหรือแนวทางแก้ปัญหาส่ง ก.บ.จ.

(4) หน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากประธาน ก.บ.จ.

การสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ในจังหวัดดังกล่าวข้างต้นจะต้องให้ความสำคัญกับภาคประชาชน โดยจัดการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในจังหวัด เน้นการมีส่วนร่วมของกระบวนการประชาคมชุมชน เพื่อพิจารณาปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง รวมทั้งรวบรวมความคิดเห็นจากอำเภอซึ่งจะประมวลข้อมูลตามแผนชุมชน/แผนพัฒนาท้องถิ่นมาเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วย

ในการประมวลข้อมูลตามแผนชุมชนจะประสบปัญหาประการหนึ่งคือแผนชุมชนจะเป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่หลากหลายและเป็นเรื่องย่อยๆ จึงต้องทำการประมวลและจัดรวม (Grouping) ประเภทโครงการจำนวนมากที่หลากหลายและจำแนกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นการพัฒนาหรือปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไข โดยอาจใช้ตัวแบบการวิเคราะห์ความต้องการเร่งด่วนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นเครื่องมือในการช่วยดำเนินการได้

ตัวแบบการวิเคราะห์ความต้องการเร่งด่วนของประชาชนในท้องถิ่น

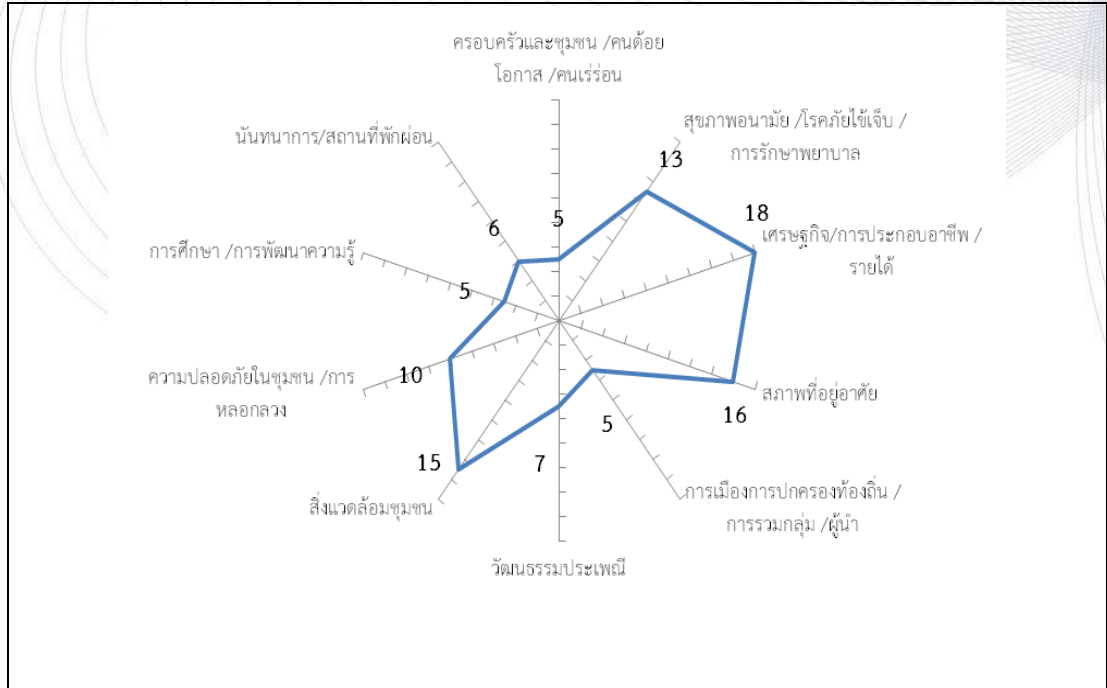
(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องของประเด็นการพัฒนา/ปัญหาหลักที่ต้องการแก้ไขที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของการดำเนินงานโครงการ)

โครงการที่สำคัญของแผนชุมชน	ครอบครัวและชุมชน/คนด้อยโอกาส/คนเร่ร่อน	สุขภาพอนามัย/โรคภัยไข้เจ็บ/การรักษาพยาบาล	เศรษฐกิจ/ประกอบอาชีพ/รายได้	สภาพที่อยู่	การเมืองการปกครองท้องถิ่น/การรวมกลุ่ม/ผู้นำ	วัฒนธรรมประเพณี	สิ่งแวดล้อมชุมชน	ความปลอดภัยในชุมชน/การทดลอง	การศึกษา/การพัฒนาความรู้	นันทนาการ/สถานที่พักผ่อน
โครงการที่ 1 (ระบุชื่อโครงการพร้อมสรุปเป้าหมายผลผลิตโครงการ)										
โครงการที่ 2....										
โครงการที่ 3....										
โครงการที่ 4....										
โครงการที่ 5....										
โครงการที่ 6....										
โครงการที่ 7....										
โครงการที่ 8....										
โครงการที่ 9....										

(โครงการลำดับที่ 1 เป็นโครงการที่มีความสำคัญสูงสุด ส่วนโครงการที่ 2 - โครงการที่ 9 นั้นจะมีความสำคัญในลำดับรองลงมาตามลำดับ)

ภาพที่ 11 แสดงตัวแบบการวิเคราะห์ความต้องการเร่งด่วนของประชาชนในท้องถิ่น

เพื่อให้การถอดรหัสความต้องการ และประเด็นปัญหาจากเสียงสะท้อนของพื้นที่ผ่านแผนชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น จังหวัดจึงควรประมวลผลโดยคัดเลือกโครงการที่มีความสำคัญจากแผนชุมชน ประมาณ 5 โครงการหลักของแต่ละชุมชนนำมาประมวลเป็นประเด็นการพัฒนา หรือประเด็นปัญหาหลักที่ประชาชนในพื้นที่เห็นว่ามีมีความสำคัญเร่งด่วน **โดยนำมาเปรียบเทียบถึงประเด็นเร่งด่วนที่แผนชุมชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเปรียบเทียบเป็นร้อยละตามประเภทของการพัฒนา** ทั้งนี้ หัวข้อสำหรับการจำแนกประเด็นการพัฒนาอาจอ้างอิงตามแบบฟอร์มแผนชุมชนซึ่งมีการแบ่งประเภทประเด็นการพัฒนาในลักษณะนี้เป็นพื้นฐาน ทำให้การประมวลผลทำได้ง่ายยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 12 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์ผลจากตัวแบบการวิเคราะห์ความต้องการเร่งด่วนของประชาชนในท้องถิ่น

นอกจากนั้นแล้วในการวิเคราะห์หาปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อาจสรุปเป็นด้านใหญ่ ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความมั่นคง หรืออาจสรุปเป็นด้านตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดก็ได้

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างการสำรวจปัญหา/ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ของจังหวัดปัตตานี

ปัญหา	อำเภอ	แนวทางในการแก้ปัญหา ความต้องการของประชาชน	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล
1.ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ				
● การว่างงาน	อ.เมือง อ.ยะรัง อ.ยะหริ่ง อ.ไม้แก่น อ.ทุ่งยางแดง อ.แม่ลาน อ.ปะนาเระ อ.มายอ	- จัดฝึกอบรม/ส่งเสริมอาชีพและให้ความรู้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง - ให้ความสำคัญในการให้การศึกษา ความรู้แก่เยาวชนสตรีมากขึ้น - ส่งเสริมให้เยาวชน สตรีได้รวมตัวกัน เป็นกลุ่มภายในหมู่บ้าน	8	45

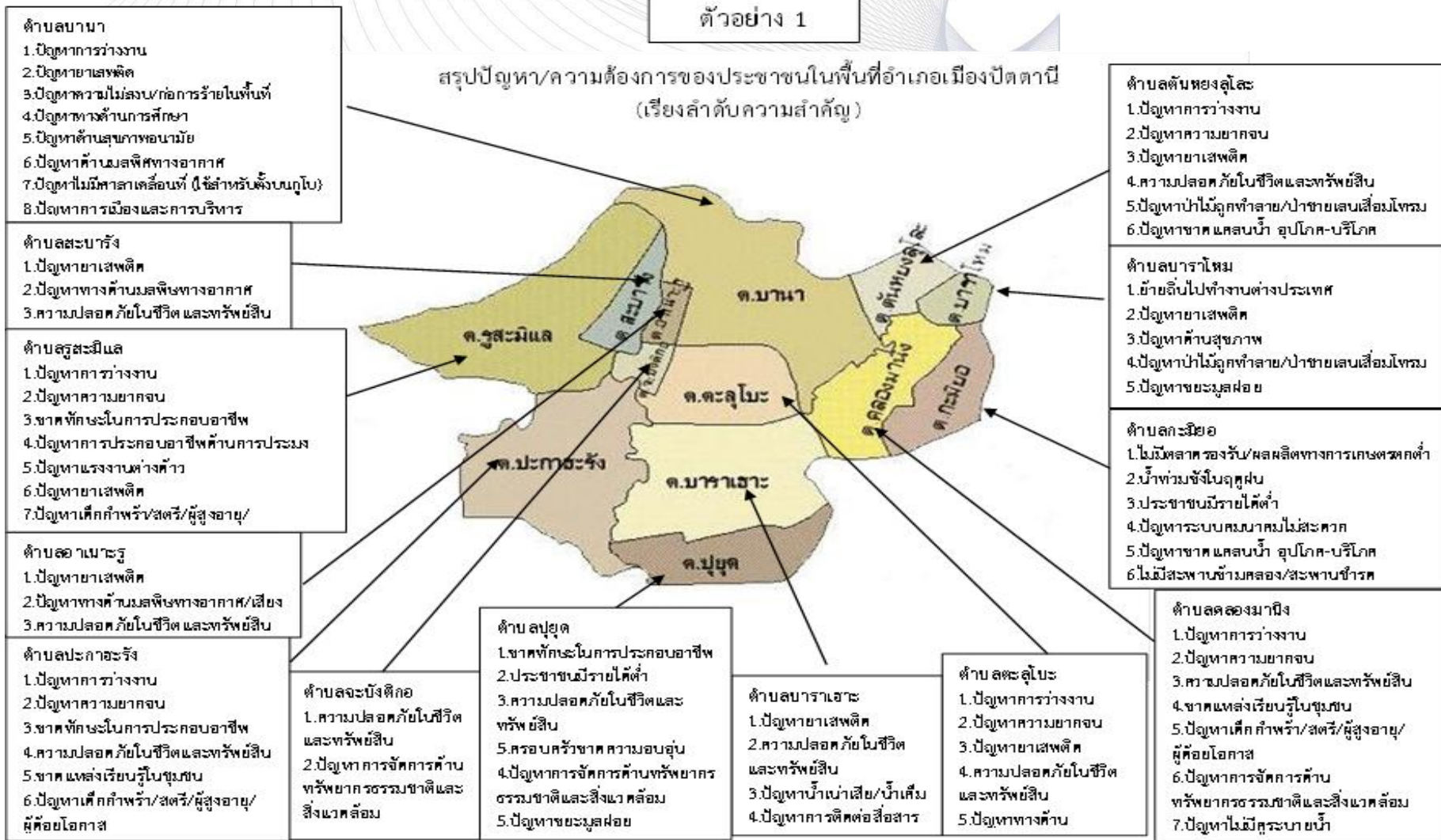
ปัญหา	อำเภอ	แนวทางในการแก้ปัญหา ความต้องการของประชาชน	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล
<ul style="list-style-type: none"> ขาดทักษะขาดแคลนแรงงานความรู้เกี่ยวกับด้านเกษตรกรรมและแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ 	อ.เมือง อ.ไม้แก่น อ.ทุ่งยางแดง อ.กะพ้อ อ.สายบุรี อ.แม่ลาน อ.ปะนาเระ อ.หนองจิก อ.ยะรัง	- ฝึกอาชีพและส่งเสริมให้เกิดอาชีพโดยการระดมทุนจากจุดเล็กๆ ตามความถนัดของคนในชุมชน - มีแหล่งเงินทุนปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำ - สนับสนุนปริมาณในการฝึกอบรมอาชีพด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มตัดเย็บ ทำขนม เกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ และสนับสนุน เครื่องมือ / อุปกรณ์	9	38
<ul style="list-style-type: none"> ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงผังเมืองรวมและผังตำบล 	อ.เมือง อ.โคกโพธิ์ อ.ไม้แก่น อ.หนองจิก อ.ยะรัง อ.ทุ่งยางแดง อ.ปะนาเระ อ.สายบุรี	- ปรับปรุงซ่อมแซมผิวถนน และสะพานที่ชำรุดให้มีสภาพดี - ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยาง และทางเดินเท้าให้เพียงพอ - ปรับปรุงซ่อมแซมทางเข้า สร้างสะพานข้ามคลอง ป้ายบอกทางในหมู่บ้าน และสัญญาณไฟจราจร - จัดทำผังเมืองรวมและผังตำบล	8	36
<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ 				
2. ด้านการพัฒนาสังคม				
<ul style="list-style-type: none"> คุณภาพการศึกษา อาคารเรียนตึกกา และการส่งเสริมด้านคุณธรรม/จริยธรรม/ศาสนา 	อ.เมือง อ.ยะรัง อ.ไม้แก่น อ.ทุ่งยางแดง อ.กะพ้อ อ.ปะนาเระ อ.สายบุรี อ.มายอ อ.หนองจิก อ.โคกโพธิ์	- ส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่ได้รับการศึกษาทั้งในและนอกระบบอย่างทั่วถึง - สนับสนุนงบประมาณจัดซื้ออุปกรณ์ครุภัณฑ์ สำหรับเด็ก - สนับสนุนงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนตึกกา - สนับสนุนงบประมาณโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม ศาสนาให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา	10	40

ปัญหา	อำเภอ	แนวทางในการแก้ปัญหา ความต้องการของประชาชน	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล
		- จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน		
● ไฟฟ้าไม่เพียงพอ และการประปา	อ.โคกโพธิ์ อ.ยะรัง อ. ยะหริ่ง อ.กะพ้อ อ.แม่ลาน อ.ปะนาเระ อ.สายบุรี อ.มายอ	- ควรดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าแสง สว่างสาธารณะ ซ่อมแซม และจัดตั้ง เสาไฟให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ - ดูแล ซ่อมแซม และปรับปรุงระบบ น้ำประปาให้มีประสิทธิภาพ - สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำระบบ ประปาหมู่บ้านให้ครบทุกหมู่บ้าน	8	21
● เด็กกำพร้า/ สตรี/ผู้สูงอายุ/ ผู้ด้อยโอกาส	อ.เมือง อ.โคกโพธิ์ อ.ยะรัง อ.แม่ลาน อ.ปะนาเระ อ.มายอ	- ส่งเสริมกิจกรรม โดยการจัดตั้ง ชมรมเด็ก และผู้สูงอายุ - ส่งเสริมให้เด็กกำพร้าได้รับ การศึกษา - จัดตั้งศูนย์การเรียนการสอนและ กองทุนเด็กกำพร้า และสวัสดิการ ต่างๆ ของเด็ก สตรี และคนชรา	6	17
● ฯลฯ				
3.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
● ขาดแคลนน้ำ อุปโภค-บริโภค	อ.เมือง อ.โคกโพธิ์ อ.ยะรัง อ.ไม้แก่น อ.แม่ลาน อ.ปะนาเระ อ.มายอ อ.หนองจิก อ.ทุ่งยางแดง	- ให้ อบท. เข้ามาดูแลการบริหาร จัดการน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค	9	24
● น้ำท่วมขังในฤดู ฝน	อ.เมือง อ.โคกโพธิ์ อ.ยะรัง อ.กะพ้อ อ.แม่ลาน อ.ปะนาเระ	- ขุดลอกลำคลอง - จัดทำระบบชลประทาน - สร้างท่อระบายน้ำ	6	16
● ขาดแคลนน้ำ ชลประทาน	อ.เมือง อ.โคกโพธิ์ อ.ทุ่งยางแดง อ.ปะนาเระ	- ปรับปรุงระบบส่งน้ำและสร้างคลอง ส่งน้ำอย่างทั่วถึง - ซ่อมแซมคูไส้ไก่ ประตูระบายน้ำของ ชลประทาน ให้ใช้งานได้ดีและขุดลอก	5	12

ปัญหา	อำเภอ	แนวทางในการแก้ปัญหา ความต้องการของประชาชน	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล
	อ.หนองจิก	แม่น้ำ คูคลอง หนอง บึง - การสร้างฝายน้ำล้นในพื้นที่เพื่อ ชะลอและกักเก็บน้ำ		
● ฯลฯ				
4.ด้านความมั่นคง				
● ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และปัญหา ความไม่สงบ/ก่อการร้าย ในพื้นที่	อ.เมือง อ.โคกโพธิ์ อ.ยะรัง อ.ยะหริ่ง อ.ทุ่งยางแดง อ.กะพ้อ อ.ปะนาเระ อ.แม่ลาน อ.สายบุรี อ.มายอ อ.หนองจิก อ.ไม้แก่น	- จัดให้มีการฝึกอบรมและสนธิกำลัง ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง และ ชรบ.อรบ./อป.พร. - พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของ บุคลากรในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งใน การรักษาความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น	12	96
● ยาเสพติด	อ.เมือง อ.ยะหริ่ง อ.ไม้แก่น อ.ทุ่งยางแดง อ.แม่ลาน อ.ปะนาเระ อ.มายอ อ.ยะรัง อ.กะพ้อ อ.สายบุรี อ.หนองจิก	- จัดวิทยากรมาอบรมให้ความรู้โทษ ของยาเสพติด แก่เยาวชน ผู้ปกครอง และมีการติดตามอย่างจริงจัง - สร้างงานสร้างอาชีพให้กับผู้ติดยา เสพติด - สนับสนุนให้มีการบำบัดรักษาอย่าง ถูกต้อง - ใช้มาตรการในการจับกุม ป้องกัน หมู่บ้าน ชุมชน และตนเองโดยการ สนธิกำลัง จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด อย่างเต็มที่ - นำเข้าสู่ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ภูานันลันบารู	11	50

ตัวอย่าง 1

สรุปปัญหา/ความต้องการของประชาชนในพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี (เรียงลำดับความสำคัญ)

ภาพที่ 13 แสดงการสรุปปัญหาและความต้องการของประชาชนในอำเภอเมืองปัตตานี ตามลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 : การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อม ศักยภาพและความต้องการของพื้นที่

ในขั้นตอนนี้จะมีกระบวนการในการดำเนินการ คือ

ขั้นตอนที่ 2.1 ทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในว่ามีผลกระทบต่อศักยภาพและทิศทางการพัฒนาของจังหวัดอย่างไร และมีผลให้ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาจังหวัดหรือไม่

การวิเคราะห์สภาวะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งภายนอกและภายในจะบอกให้ทราบถึงปัจจัยหรือสภาวะแวดล้อมภายนอกกว่ามีลักษณะอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะใด และก่อให้เกิดโอกาสหรือข้อจำกัดต่อจังหวัด/กลุ่มจังหวัดได้อย่างไรบ้าง และทราบถึงปัจจัยหรือสภาวะภายในจะช่วยให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัดทราบถึงทรัพยากรและความสามารถต่างๆ ที่มีอยู่ภายในจังหวัด/กลุ่มจังหวัดว่าเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์ในประเด็นนี้เสมือนการตอบคำถามว่า ปัจจุบันจังหวัด/กลุ่มจังหวัดอยู่ ณ จุดไหน

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วยเครื่องมือ 1) *การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์ทาร์เก็ตเมทริกซ์ (TOWS Matrix)* 2) การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Benchmarking)

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์ทาร์เก็ตเมทริกซ์ (TOWS Matrix)

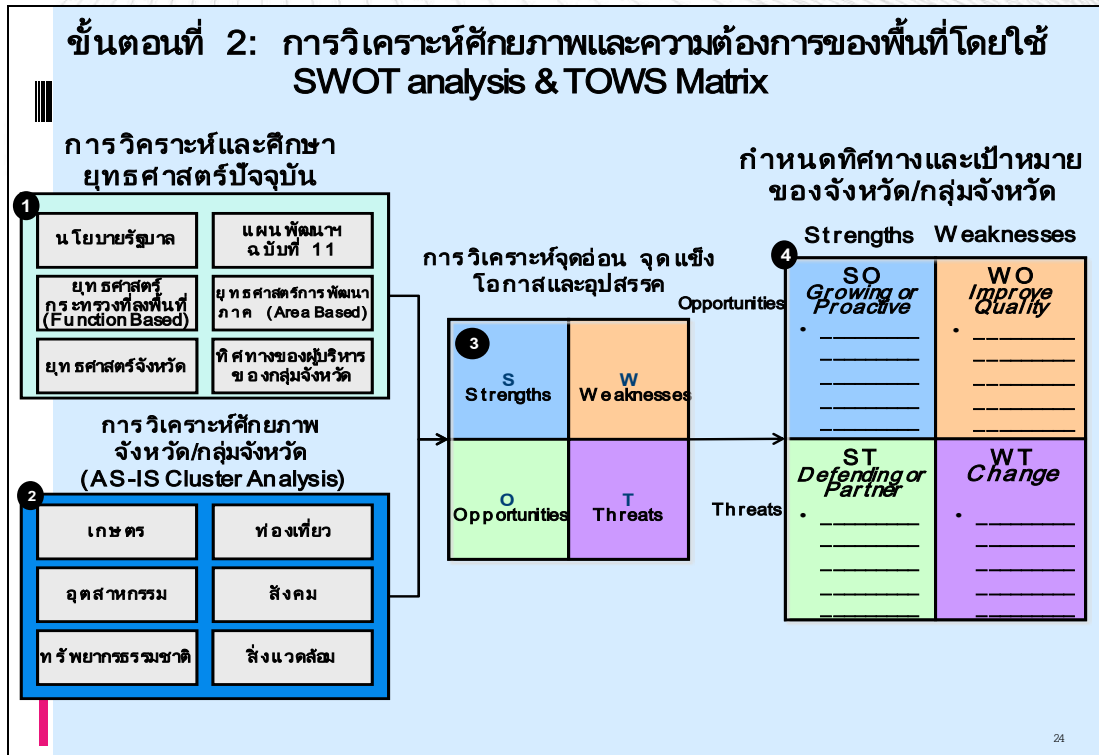
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) เป็น กระบวนการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ที่สำคัญยิ่ง ทำให้ผู้บริหารสามารถทราบสถานภาพขององค์กรว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งปัจจัยที่จะก่อให้เกิดโอกาสและผลกระทบต่อองค์กร ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลพื้นฐานในการขยายมุมมองและวิสัยทัศน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหรือปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยการวิเคราะห์ประเด็นซึ่งเป็นจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ของพื้นที่เป้าหมายจะเป็นวิธีการประเมินปัจจัยภายในของจังหวัด ในขณะที่การพิจารณาปัจจัยเชิงโอกาส (Opportunity) และปัจจัยท้าทาย (Threat) จะเป็นการประเมินองค์ประกอบภายนอกที่มีความสัมพันธ์ หรือมีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของคนในพื้นที่ สำหรับรายละเอียดขอบเขต และคำจำกัดความขององค์ประกอบในเครื่องมือ กำหนดไว้ ดังนี้

- (1) จุดแข็ง (*S : Strengths*) หมายถึง สถานการณ์และศักยภาพภายในจังหวัดที่เด่น หรือมีความได้เปรียบเหนือจังหวัดอื่นๆ เป็นกลไกหลักในการสร้างรายได้ให้กับประชากร และสร้างความแตกต่างให้กับพื้นที่ในปัจจุบัน โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถเกี่ยวข้องกับมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (2) จุดอ่อน (*W : Weaknesses*) หมายถึง สถานการณ์หรือประเด็นภายในที่จังหวัดเห็นว่าพื้นที่ของตนยังมีจุดอ่อนหรือขีดความสามารถดังกล่าวด้อยกว่าพื้นที่อื่นๆ เป็นปัญหาของพื้นที่ที่เกิดขึ้น หรือมีอยู่ในสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถครอบคลุมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เช่นกัน

- (3) ปัจจัยเชิงโอกาส (*O : Opportunities*) หมายถึง ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกื้อหนุนให้เกิดความเจริญเติบโต หรือส่งผลกระทบต่อด้านบวกต่อพื้นที่ ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังครอบคลุมในส่วนของนโยบายรัฐบาล หรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาคมโลกที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัดในด้านต่างๆ
- (4) อุปสรรค หรือ ปัจจัยคุกคาม (*T : Threats*) หมายถึง ปัจจัยหรือประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อเชิงลบ หรือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาเป็นอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยภายนอกที่อยู่ นอกเหนือความสามารถของคนในพื้นที่ที่จะควบคุมได้ อันรวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาของจังหวัด

หลังจากได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ครบถ้วนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดทิศทางการพัฒนาของจังหวัดโดยใช้การวิเคราะห์เทวาทเมทริกซ์ (TOWS Matrix) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัด ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าว ทำให้เกิดกลยุทธ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)</p> <p>ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุก</p>	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)</p> <p>ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงแก้ไข ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรมีโอกาสที่จะนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่องค์กรมีอยู่ได้</p>
<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)</p> <p>ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน องค์กรสามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกันข้อจำกัดที่มาจากภายนอกได้</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy)</p> <p>ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรับ ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรเผชิญกับทั้งจุดอ่อนและข้อจำกัดภายนอกที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้</p>

ภาพที่ 14 แสดงภาพรวมของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์เท่าว์เมทริกซ์ (TOWS Matrix)

ตัวอย่างการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ศักยภาพ และการวิเคราะห์เท่าว์เมทริกซ์ ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<ol style="list-style-type: none"> 1) ศักยภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจระดับแนวหน้าของไทย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องมาตรฐานสากล 2) องค์ความรู้ด้านการเกษตร/วิถีชีวิตลุ่มน้ำ 3) ทำเลเหมาะสม+ความพร้อมโครงสร้างพื้นฐาน 4) แหล่งท่องเที่ยวหลากหลายกระจายทั่วพื้นที่ มีโรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬาได้มาตรฐาน 6) ได้รับการยอมรับว่าเป็นเมืองน่าอยู่ที่สุดในไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้เพื่อเกษตรกรยังไม่มีคุณภาพและไม่ทั่วถึง 2) ขาดความรู้ผลกระทบจาก AEC 3) การเกษตรมีการใช้สารเคมี/การเผาขยะ (มลพิษ) 4) แรงงานเฉพาะทาง/ ประชากรวัยทำงานมีจำกัด 5) การเชื่อมโยงเส้นทาง และ ผนวก.ท่องเที่ยวไม่เข้มแข็ง 6) ปัญหาอาชญากรรม/ยาเสพติด/ปัญหาครอบครัว

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
<ol style="list-style-type: none"> 1) นโยบายภาครัฐเอื้อต่อภาคธุรกิจทั้งเกษตรและท่องเที่ยวในพื้นที่ 2) การเชื่อมโยงสู่ AEC (ขยายตลาด) 3) สนับสนุนพลังงานทดแทน 4) กระแสการท่องเที่ยวอนุรักษ์ 5) ความเจริญในโลกออนไลน์ (PR) 6) กระแสความนิยมด้านกีฬา และการรักษาสุขภาพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) มาตรการกีดกันทางการค้า/ การแข่งขันตลาดสินค้าเกษตรสูงขึ้น 2) ราคาสินค้าเกษตร/ต้นทุนพลังงานมีความผันผวนสูง 3) ภูมิอากาศ/ ภัยธรรมชาติ 4) โรคระบาดพืช/ สัตว์ 5) ภัยคุกคามจากสังคมออนไลน์ 6) การเคลื่อนย้ายเงินทุน/แรงงานไปยังประเทศอื่นใน AEC

การวิเคราะห์เท่าวเมทริกซ์

<p>กลยุทธ์ (SO)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ยกระดับเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว/อ้อย) ของกลุ่มภาคกลางตอนล่าง (เน้นการรักษาตลาด/การสร้างแบรนด์) 2) สนับสนุนการพัฒนาพลังงานทดแทนจากผลพลอยได้จากการเกษตร 3) ส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยววิถีชีวิตเกษตรกรไทย 4) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน 5) ยกระดับเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกีฬา 	<p>กลยุทธ์ (ST)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควบคุมคุณภาพ และสร้างความแตกต่างให้แก่สินค้าเกษตรในพื้นที่ (สร้างเอกลักษณ์) 2) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลพลอยได้ทางการเกษตร 3) สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์การเกษตร 4) พัฒนาต้นแบบการทำเกษตรแบบสมดุลและยั่งยืน
<p>กลยุทธ์ (WO)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สนับสนุนการขยายตัวของการทำเกษตรอินทรีย์ 2) ยกระดับเครือข่ายการบริหารจัดการองค์ความรู้ของชุมชน 3) สนับสนุนการสร้าง “ทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่” 4) เชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจเกี่ยวเนื่อง เช่น ภาคเกษตรและพลังงานทดแทน 5) สนับสนุนการกีฬาต่อต้านยาเสพติด 	<p>กลยุทธ์ (WT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สนับสนุนให้มีระบบการเตือนภัยให้แก่เกษตรกร 2) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรักษาความปลอดภัย 3) มุ่งเน้นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว

<p>ปัจจัยภายใน</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p>SWOT & TOWS Matrix</p> </div> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ศักยภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจระดับแนวหน้าของไทย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องมาตรฐานสากล ➢ องค์ความรู้ด้านการเกษตร/วิถีชีวิตลุ่มน้ำ ➢ ทำเลเหมาะสม+ความพร้อมโครงสร้างพื้นฐาน ➢ แหล่งท่องเที่ยวหลากหลายกระจายทั่วพื้นที่ ➢ มีโรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬาได้มาตรฐาน ➢ ได้รับการยอมรับว่าเป็นเมืองน่าอยู่ที่สุดในไทย ➢ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่น 	<p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ ระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้เพื่อเกษตรกรยังไม่มีความรู้และไม่ทั่วถึง ➢ ขาดความรู้ผลกระทบจาก AEC ➢ การเกษตรมีการใช้สารเคมี/การเผาในที่โล่ง (มลพิษ) ➢ แรงงานเฉพาะทาง/ ประชากรวัยทำงานมีจำกัด ➢ การเชื่อมโยงเส้นทาง และ ผก.ท่องเที่ยวไม่เข้มแข็ง ➢ ปัญหาสุขภาพกรรม/ยาเสพติด/ปัญหาครอบครัว
<p>โอกาส (Opportunities)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ นโยบายภาครัฐเอื้อต่อภาคธุรกิจทั้งเกษตรและท่องเที่ยวในพื้นที่ ➢ การเชื่อมโยงสู่ AEC (ขยายตลาด) ➢ สนับสนุนพลังงานทดแทน ➢ กระแสการท่องเที่ยวอนุรักษ์ ➢ ความเจริญในโลกออนไลน์ (PR) ➢ กระแสความนิยมด้านกีฬา และการรักษาสุขภาพ ➢ นวัตกรรมทางการเกษตร 	<p>SO: กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ยกกระดับเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว/อ้อย) ของกลุ่มภาคกลางตอนล่าง (เห็นการรักษาดูแล/ การสร้างแบรนด์) 2) สนับสนุนการพัฒนาพลังงานทดแทนจากผลพลอยได้จากการเกษตร 3) ส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยววิถีชีวิตเกษตรกรรมไทย 4) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน 5) ยกกระดับเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านกีฬาอาชีพ 6) ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเกษตรอุตสาหกรรม 	<p>WO: กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สนับสนุนการขยายตัวและยกระดับมาตรฐานของการทำเกษตรปลอดภัย 2) ยกกระดับเครือข่ายการบริหารจัดการองค์ความรู้ของชุมชน 3) สนับสนุนการสร้าง “ทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่” 4) เชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจเกี่ยวเนื่อง เช่น ภาคเกษตรและพลังงานทดแทน 5) สนับสนุนการกีฬาต่อต้านยาเสพติด
<p>ภัยคุกคาม (Threats)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ มาตรการกีดกันทางการค้า/ การแข่งขันตลาดสินค้าเกษตรสูงขึ้น ➢ ราคาสินค้าเกษตร/ต้นทุนพลังงานมีความผันผวนสูง ➢ ภูมิอากาศ/ ภัยธรรมชาติ ➢ โรคระบาดพืช/ สัตว์ ➢ ภัยคุกคามจากสังคมออนไลน์ ➢ การเคลื่อนย้ายเงินทุน/แรงงานไปยังประเทศอื่นใน AEC 	<p>ST: ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ควบคุมคุณภาพ และสร้างความแตกต่างให้แก่สินค้าเกษตรในพื้นที่ (สร้างเอกลักษณ์) 2) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลพลอยได้ทางการเกษตร 3) สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์การเกษตร 4) พัฒนาระบบการทำเกษตรแบบสมดุลและยั่งยืน 5) เตรียมการป้องกันแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน 	<p>WT: ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สนับสนุนให้มีระบบการเตือนภัยให้แก่เกษตรกร 2) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรักษาความปลอดภัย 3) มุ่งเน้นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว

ภาพที่ 15 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ และการวิเคราะห์เท่าว์เมทริกซ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี

1) การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Benchmarking)

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ คือ กระบวนการวัด และเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีปฏิบัติ กับองค์กร หรือพื้นที่ที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กร หรือพื้นที่ของตนเองเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของพื้นที่เป้าหมายกับเมืองต้นแบบต่างๆ เป็นอีกหนึ่งแนวทางในการช่วยให้จังหวัดคิดนอกรอบโดยดูเมืองต้นแบบจากประเทศต่างๆ ที่มีลักษณะ และภูมิศาสตร์คล้ายเคียงกับทิศทางการพัฒนาที่จังหวัดคาดหวังว่าจะเป็น โดยการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในกรณีนี้ สามารถดำเนินการแบบองค์รวมทุกมิติ หรือจะกำหนดขอบเขตในการดำเนินงานตามประเภทของการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

(1) การเปรียบเทียบเชิงกลยุทธ์ (Strategy Benchmarking) เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อศึกษาการวางกลยุทธ์ด้านต่างๆ ขององค์กร หรือพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ

(2) การเปรียบเทียบเชิงกระบวนการงาน (Process Benchmarking) :- เป็นการเปรียบเทียบกระบวนการทำงานขององค์กรเรากับองค์กรอื่น โดยเน้นการเรียนรู้ Best Practice เพื่อนำมาปรับปรุงองค์กร

(3) การเปรียบเทียบเชิงผลผลิต (Product Benchmarking) :- การเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณลักษณะของสินค้า และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเรากับพื้นที่ที่เราทำ Benchmarking ด้วย

(4) การเปรียบเทียบเชิงผลลัพธ์ (Performance Benchmarking) :- เป็นการเทียบเคียงเฉพาะผลการปฏิบัติงานเพื่อดูความสามารถในการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ของการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ

(1) เป็นข้อมูลที่จะช่วยในการกำหนดหรือทบทวนวิสัยทัศน์ (สิ่งที่ต้องการจะเป็น)

(2) ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดปัจจัยความสำเร็จที่จะนำไปสู่วิสัยทัศน์ที่วางไว้
การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ จะประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ดังนี้

(1) วิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด ว่ามีจุดเด่น จุดด้อยอะไรบ้างอย่างละเอียด

(2) ค้นหารูปแบบการพัฒนาเมืองตัวอย่างรูปแบบต่างๆ ที่มีตำแหน่ง "ผู้นำ" กำหนดไว้

เป็นแม่แบบ

(3) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ถึงรูปแบบการดำเนินงาน กระบวนการ และวิธีที่เมืองแม่แบบใช้แล้วประสบความสำเร็จ จากนั้นนำมาเปรียบเทียบกับจังหวัดเพื่อให้เข้าใจถึงข้อแตกต่าง และแนวทางปฏิบัติ

(4) นำมาปรับปรุงและพัฒนา

ตัวอย่างกรณีจังหวัดนนทบุรี กับเมืองแวนคูเวอร์ (Vancouver) ต้นแบบของเมืองน่าอยู่

จังหวัดนนทบุรี ได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาของจังหวัดไว้ ซึ่งได้ผลของการวิเคราะห์โดยสรุป ดังนี้

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็งภายในองค์กร (S)	จุดอ่อนภายในองค์กร (W)
โอกาสภายนอก (O)	<p>ทิศทางเชิงรุก (SO Strategy)</p> <p>จังหวัดนนทบุรีเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การส่งออก มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไว้อย่างสมบูรณ์ และศักยภาพการท่องเที่ยว ประกอบกับโอกาสที่ไทยจะมีการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนควรรใช้กลยุทธ์สร้างระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อรองรับการเป็นAEC</p>	<p>ทิศทางเชิงแก้ไข (WO Strategy)</p> <p>จุดอ่อนหลักที่สำคัญคือปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกระบวนการผลิตโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหาสังคม คุณภาพชีวิต และความ เป็นอยู่ของประชาชน มีผลผลิตทางการเกษตรต่อคุณภาพและขาดการจัดการทางตลาดที่ดี ส่งผลให้ภาพลักษณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว รวมทั้งจะมีการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ควรรใช้กลยุทธ์ดึงดูดนักลงทุน และการกำหนดแผนเชิงรุกและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม โดยสร้างจิตสำนึกสาธารณะในการพัฒนาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม</p>
อุปสรรค ภายนอก (T)	<p>ทิศทางเชิงป้องกัน (ST Strategy)</p> <p>การที่จังหวัดนนทบุรีมีที่ตั้งเชิงกลยุทธ์เป็นศูนย์กลางภาคอุตสาหกรรม และโดดเด่นด้านสินค้าเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวประกอบกับมีอุปสรรคคือปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองและการแข่งขันกันเองภายในกลุ่มประเทศอาเซียนควรรใช้กลยุทธ์เน้นการสร้างระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์</p>	<p>ทิศทางเชิงรับ (WT Strategy)</p> <p>จุดอ่อนหลักที่สำคัญคือปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกระบวนการผลิต มีผลผลิตภาคการเกษตรต่อคุณภาพขณะที่มีอุปสรรคคือปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองและการแข่งขันกันเองภายในกลุ่มประเทศอาเซียนควรรใช้กลยุทธ์สร้างความแตกต่างเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบต่อสังคม</p>

โดยจังหวัดได้นำศักยภาพและทิศทางการพัฒนาที่วิเคราะห์ได้มาพิจารณาร่วมกับแนวโน้มปัญหาและโอกาสในอีก 4 ปีข้างหน้า ที่พบว่าปัญหาสำคัญและจำเป็นต้องเร่งดำเนินการ คือปัญหาผลกระทบทางมลพิษด้านสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาจากภาวะโลกร้อน และภาวะเรือนกระจก ตามมาด้วยปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัด ปัญหาด้านสังคมและ

อาชญากรรมในพื้นที่ ปัญหาการว่างงาน การย้ายถิ่นฐานจากคนต่างถิ่น การจราจรและระบบขนส่งสาธารณะภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด รวมถึงความเพียงพอและการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก และระบบสาธารณูปโภคต่างๆ อาทิ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ เป็นต้น ประกอบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจของโลก ภูมิภาคและประเทศซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตของจังหวัดนนทบุรี รวมทั้งกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด เรื่องคุณภาพของแรงงานที่เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมซึ่งขาดแคลนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประเด็นเกี่ยวกับต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ รวมถึงต้นทุนผลกระทบต่างๆ ทำให้การเข้ามาลงทุนหรือทำธุรกิจในจังหวัดนนทบุรีมีต้นทุนเพิ่มสูงขึ้น และการเตรียมการกลายเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในอีก 4 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะเปิดเสรีร่วมกันกับอีก 9 ประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว จังหวัดนนทบุรีได้คำตอบที่จะแก้ไขปัญหาและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง คือการมุ่งเน้นและพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับประชาชนทุกคน ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบของความต้องการในการพัฒนาสู่เมืองน่าอยู่ไว้ ดังภาพ

การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ		
ที่อยู่อาศัยขั้นดี	ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก	ระบบขนส่งและระบบโลจิสติกส์
ความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน	สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของพื้นที่
การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	ระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์	การบริหารการเปลี่ยนแปลง
การเปลี่ยนแปลงจากต่างประเทศ		

ภาพที่ 16 กรอบความต้องการเพื่อพัฒนาจังหวัดนนทบุรีสู่เมืองน่าอยู่

ทั้งนี้ ในการที่จังหวัดนนทบุรีจะเน้นยุทธศาสตร์การเป็นเมืองน่าอยู่นั้น จังหวัดควรที่จะมีการเทียบเคียงกับเมืองต้นแบบที่มีลักษณะของการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน ในที่นี้อาจเทียบเคียงกับเมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา ที่เป็นต้นแบบของการเป็นเมืองน่าอยู่ โดยอยู่ในตำแหน่งอันดับ 3 ของโลก รองจากเมืองซูริก และเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

เมืองแวนคูเวอร์ ได้มีการกำหนดพันธกิจของเมืองไว้ว่า “การสร้างความเป็นเมืองใหญ่ที่ใส่ใจความเป็นอยู่ของประชาชน รักษาสิ่งแวดล้อม เปิดโอกาสในการตั้งถิ่นฐานเพื่ออยู่อาศัย ทำงาน พร้อมทั้งสร้างความเจริญรุ่งเรืองในด้านเศรษฐกิจ” พร้อมยังมีทิศทางพัฒนาเมือง ในหลายด้าน ดังนี้

- (1) ยกระดับชุมชนให้มีความกินดีอยู่ดี ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และด้านกายภาพอื่นๆ
- (2) อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- (3) จัดสรรการให้บริการชุมชนอย่างมีคุณภาพ
- (4) สร้างสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัยและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- (5) สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี จากการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาภายในชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอื่นๆ

<p>เมืองแวนคูเวอร์</p> <p>ในการจะเป็นเมืองนำอยู่ของเมืองแวนคูเวอร์ ได้เน้นในเรื่องของปัจจัยทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ความกินดีอยู่ดีของประชาชน โดยวางนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ประกอบด้วย ปัจจัย 6 ประการ ดังนี้</p>	<p>ปัจจัยที่ 1 การทำให้ผู้ที่อาศัยได้รับความต้องการพื้นฐาน (Enable residents to meet their basic needs)</p> <p>ปัจจัยที่ 2 การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (Promote a fair and equitable sharing of common resources)</p> <p>ปัจจัยที่ 3 การส่งเสริมและคงไว้ซึ่งเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นที่ดี (Develop and maintain a vibrant local economy)</p> <p>ปัจจัยที่ 4 การอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากรที่สร้างขึ้นและทรัพยากรธรรมชาติ (Protect and enhance the natural and built environment)</p> <p>ปัจจัยที่ 5 การเปิดโอกาสให้บุคคลได้บรรลุตามเป้าหมายหรือสิ่งคาดหวังต่างๆ (Offer opportunities for the attainment of personal goals, hopes or aspirations)</p> <p>ปัจจัยที่ 6 การสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคมและให้สิทธิทุกคนในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Support social interactions and the inclusion of all residents in community life)</p>
--	--

ภาพที่ 17 แสดงปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเป็นเมืองนำอยู่ของเมืองแวนคูเวอร์

จากภาพแสดงให้เห็นว่าในการพัฒนาเมืองแวนคูเวอร์ให้เป็นเมืองน่าอยู่นั้น ได้เน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่ประกอบด้วยปัจจัยทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และความกินดีอยู่ดี ทั้งนี้ ได้มีการวางนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตไว้ ประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ คือ

ปัจจัยที่ 1 การทำให้ผู้พักอาศัยได้รับความต้องการพื้นฐาน (Enable residents to meet their basic needs)

ปัจจัยที่ 2 การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม (Promote a fair and equitable sharing of common resources)

ปัจจัยที่ 3 การส่งเสริมและคงไว้ซึ่งเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นที่ดี (Develop and maintain a vibrant local economy)

ปัจจัยที่ 4 การอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากรที่สร้างขึ้นและทรัพยากรธรรมชาติ (Protect and enhance the natural and built environment)

ปัจจัยที่ 5 การเปิดโอกาสให้บุคคลได้บรรลุตามเป้าหมายหรือสิ่งคาดหวังต่างๆ (Offer opportunities for the attainment of personal goals, hopes or aspirations)

ปัจจัยที่ 6 การสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์ในสังคมและให้สิทธิทุกคนในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Support social interactions and the inclusion of all residents in community life)

ทั้งนี้ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ย่อย ในแต่ละเรื่องและประเด็นในการพัฒนาไว้หลายประการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)	ประเด็นการพัฒนาเมือง (City plan)
<ul style="list-style-type: none"> • City of Neighborhoods <ul style="list-style-type: none"> - เป็นศูนย์กลางชุมชนที่สามารถตอบสนองความต้องการในทุกด้าน และให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนชุมชน - จัดสรรการให้บริการในด้านต่างๆของชุมชนอย่างครบถ้วน - สร้างความเชื่อมโยงของชุมชนกับชุมชนอื่น
<ul style="list-style-type: none"> • Accessible, Community-based Services <ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการทางด้านชุมชนต่างๆอย่างครบถ้วน เช่น โปรแกรมด้านสุขภาพ ด้านนันทนาการ ด้านสังคม ด้านการเรียนรู้ และจัดสรรให้เข้าถึงคนทุกกลุ่มทุกวัย 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มโอกาสให้คนมีส่วนร่วมในการวางแผนการให้บริการ - ทำให้คนสามารถเข้าถึงบริการต่างๆของชุมชนได้ง่าย โดยเฉพาะกลุ่มคนสูงอายุ กลุ่มคนผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น - พัฒนาการหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการให้บริการชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> • Work together to promote safety <ul style="list-style-type: none"> - ระบุและแก้ไขปัญหานำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมและความไม่ปลอดภัยต่างๆ โดยเป็นการทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วนเพื่อทำให้เมือง Vancouver เป็นเมืองที่ปลอดภัยและน่าอยู่ 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการประสานงานระหว่างตำรวจ นักดับเพลิง หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม หน่วยงานฉุกเฉิน รวมทั้งชุมชนเอง เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัย - มุ่งเน้นการจัดโครงการทางด้านสังคมสำหรับผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงภัย และโครงการการป้องกันอาชญากรรม

วิสัยทัศน์ (Vision)	ประเด็นการพัฒนาเมือง (City plan)
<ul style="list-style-type: none"> Addressing Housing cost <ul style="list-style-type: none"> -สนับสนุนการสร้างที่อยู่อาศัยให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถตั้งถิ่นฐานอยู่ในเมืองได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเงินทุนสนับสนุนการสร้างที่พักอาศัยเพื่อผู้มีรายได้น้อย - สร้าง Incentives เพื่อดึงดูดภาคเอกชนจัดสร้างที่อยู่อาศัย เพื่อกลุ่มคนผู้มีรายได้น้อย - ควบคุมการเพิ่มขึ้นของราคาที่อยู่อาศัยโดยกฎหมาย
<ul style="list-style-type: none"> Art and culture in creative city <ul style="list-style-type: none"> -ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมในชุมชน เพื่อสร้างเอกลักษณ์ การเรียนรู้ และการแสดงออกในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความหลากหลายของกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรมและเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน - จัดให้ศูนย์กลางเมือง (Downtown) เป็นศูนย์กลางทางด้านศิลปะและบันเทิงของภูมิภาค
<ul style="list-style-type: none"> Diverse Economy and Job close to home <ul style="list-style-type: none"> -สร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน และสนับสนุนการทำงานใกล้บ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความสมดุลระหว่างจำนวนงานและจำนวนคนทำงาน - จัดสร้างท่าเรือและแหล่งอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานของคนในท้องถิ่น - ไม่สนับสนุนการสร้างแหล่งพนันหรือคาสิโนในท้องถิ่น
<ul style="list-style-type: none"> Transit, Walking and Biking as a priority <ul style="list-style-type: none"> -ส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งมวลชน การเดิน การขี่จักรยานเพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้รถยนต์ส่วนตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มการสร้างระบบขนส่งมวลชนที่หลากหลายและพัฒนาการให้บริการการขนส่ง - สนับสนุนการเดินหรือขี่จักรยาน แทนการใช้รถยนต์ส่วนตัว - เพิ่มค่าใช้จ่ายในการเดินทางของคนใช้รถ เช่น เพิ่มอัตราค่าทางด่วน ค่าภาษีก๊าซ ค่าที่จอดรถ เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> Clean air and water <ul style="list-style-type: none"> -พัฒนาและเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยเฉพาะคุณภาพอากาศและน้ำ เพื่อการเป็นเมืองน่าอยู่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เมื่อใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น - จัดสร้างพื้นที่ให้ประชาชนมีที่พักอาศัยอยู่ใกล้ที่ทำงาน ร้านค้าและบริการต่างๆ เพื่อลดการเดินทาง
<ul style="list-style-type: none"> People involve in decision-making <ul style="list-style-type: none"> -การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาเมืองและบริการต่างๆที่ควรจะได้รับ 	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในชุมชน - ให้สมาชิกในสภาหรือคณะกรรมการท้องถิ่นได้ทำงานร่วมกับคนในท้องถิ่น เพื่อให้เห็นถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข

วิสัยทัศน์ (Vision)	ประเด็นการพัฒนาเมือง (City plan)
	- สร้างระบบการสื่อสารแบบสองทางเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเมือง เพื่อให้คนในท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการวางนโยบายต่างๆ

ดังนั้น การจะเป็นเมืองนำอยู่ของจังหวัดนนทบุรี อาจจำเป็นต้องพิจารณาเทียบเคียงในเชิงยุทธศาสตร์กับเมืองแวนคูเวอร์ซึ่งเป็นเมืองต้นแบบที่ดีและประสบความสำเร็จในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้การเทียบเคียงจะเป็นการเทียบเคียงเพื่อนำวิธีคิดและปัจจัยแห่งความสำเร็จมาประยุกต์และปรับให้เข้ากับบริบทและศักยภาพของจังหวัดต่อไป

ขั้นตอนที่ 2.2 วิเคราะห์ผลสำรวจความต้องการและศักยภาพและความพร้อมของประชาชนและภาคส่วนต่างๆ มาจัดทำเป็นความต้องการของประชาชนและศักยภาพในระดับจังหวัด และวิเคราะห์ขีดความสามารถของจังหวัดในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัด

ในขั้นตอนนี้ นอกจากจะดำเนินการทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในด้วยเครื่องมือที่เหมาะสมดังกล่าวข้างต้นแล้ว จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจะต้องนำผลสำรวจความต้องการและศักยภาพและความพร้อมของประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดดังกล่าวในขั้นตอนที่แล้ว มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นความต้องการของประชาชนและศักยภาพในภาพรวมระดับจังหวัดด้วยเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป ซึ่งอาจดำเนินการได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลสรุปภาพรวมของสภาพปัญหาและระดับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดยะลา

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา	ระดับความต้องการ/ ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ไข	อำเภอเป้าหมาย
1	เศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> ครัวเรือนยากจนเนื่องจากขาดอาชีพเสริมเพิ่มรายได้และขาดการส่งเสริมสนับสนุนด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง 	5	100	(1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริมตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่	ทุกอำเภอ

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา	ระดับความ ต้องการ/ ความจำเป็น	คิดเป็น ร้อยละ	ความต้องการ/แนว ทางแก้ไข	อำเภอ เป้าหมาย
		<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีศูนย์กระจายสินค้าทางการเกษตร ประกอบกับราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ปุ๋ย/น้ำมันแพง 	4.60	92	(1) ส่งเสริมด้านการตลาด เพื่อกระจายผลผลิตทางการเกษตรและแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ (2) ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (3) จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์และจัดหาแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ (4) ส่งเสริมอาชีพตามความถนัด ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ทุกอำเภอ
		<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ 				
2.	ความมั่นคงและความสงบ	<ul style="list-style-type: none"> การก่อความไม่สงบยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องในพื้นที่ 3 จขต. ประชาชนมีความหวาดระแวง การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนมีความไม่มั่นใจในเรื่องการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมและกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยังมีอิทธิพลข่มขู่ชาวบ้านและเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ประชาชนไม่กล้าออกไปกรีดยาง เนื่องจากกลัวความไม่ปลอดภัย 	4.8	96	(1) ต้องการให้เหตุการณ์สงบโดยใช้แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ ทำความเข้าใจลดความหวาดระแวง และสร้างความเป็นธรรม (2) ดำเนินการปราบปรามจริงจังและเร่งด่วน โดยจัดชุดกำลังลาดตระเวนทุกระยะ และเพิ่มความถี่ในการออกลาดตระเวนและตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด รวมทั้งมีการแจ้งเตือน หากมีคนแปลกหน้าเข้ามาในหมู่บ้าน	ทุกอำเภอ

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา	ระดับความต้องการ/ ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนว ทางแก้ไข	อำเภอเป้าหมาย
					(3) ต้องการส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเกิดความรักความสามัคคีเพื่อแก้ไขปัญหาในมิติของความมั่นคง (4) เยี่ยมเยียนผู้นำศาสนาและสถาบันปอเนาะ (5) เพิ่มจุดและช่องทางเพื่อรับรู้ข่าวสารที่ดีขึ้นของประชาชน ในทุกครัวเรือน	
		<ul style="list-style-type: none"> ● การแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกรูปแบบ 	4.75	95	(1) สร้างศูนย์บำบัดยาเสพติด (2) การปรับความคิดความเชื่อ และให้ความรู้กับเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้เสพยาเสพติดเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด และการดำรงชีวิตในสังคมส่งเสริมอาชีพเยาวชนและกลุ่มเสี่ยง (3) จัดกิจกรรมด้านการศึกษาและจัดทัศนศึกษาดูงานเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้จากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ (4) เสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน / ชุมชน	ทุกอำเภอ

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา	ระดับความ ต้องการ/ ความจำเป็น	คิดเป็น ร้อยละ	ความต้องการ/ แนวทางแก้ไข	อำเภอ เป้าหมาย
3	สังคมและ คุณภาพชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ ขณะอายุครรภ์มากกว่า ร้อยละ 41.52 ตั้งครรภ์ อายุน้อยร้อยละ 10.43 และร้อยละ 15.49 มี ภาวะซีด ซึ่งมีผลทำให้ ทารกแรกคลอด มี น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ กำหนด ซึ่งมีโอกาสเกิด โรคทุพโภชนาการ 	5	100	(1) ต้องการให้ อสม.ของ หมู่บ้านออกเยี่ยมเยียน บ้านของประชาชนใน พื้นที่อาทิตย์ละครั้ง และมีการลงสมุดตรวจ เยี่ยมประชาชน (2) อบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดูแล สุขภาพ	ทุกอำเภอ
		<ul style="list-style-type: none"> ปัญหาการขาดแคลน น้ำอุปโภคบริโภค และ ระบบประปาไม่ทั่วถึง รวมทั้งปัญหาของระบบ ประปาภูเขา/การขาด แหล่งน้ำดิบและ น้ำประปาภูเขาสกปรก 	4.86	97	(1) ปรับปรุงระบบ ประปาภูเขา และขยาย เขตประปาภูมิภาค (2) ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ขนาดใหญ่เพื่อรองรับน้ำ ให้พอเพียง (3) ขุดลอกคูคลองเพื่อ ระบายน้ำได้สะดวก	-บ้านนั้งस्ता - ธารโต - กรงปินัง
		<ul style="list-style-type: none"> ภาวะเด็กขาด สารอาหาร 0 - 5 ปี ร้อยละ 12 ➤ ความครอบคลุม วัคซีนเด็ก 0 - 5 ปี ร้อยละ 68.18 ➤ เด็ก 0 - 5 ปี มารับ บริการตรวจรักษาที่ รพ. เฉลี่ย เดือนละ 850-900 คน 	4.5	90	(1) ต้องการให้ อสม.ของ หมู่บ้านออกเยี่ยมเยียน บ้านของประชาชนในพื้นที่ อาทิตย์ละครั้ง และมีการ ลงสมุดตรวจเยี่ยม ประชาชน (2) อบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดูแล สุขภาพ	ทุกอำเภอ
		<ul style="list-style-type: none"> การศึกษายังไม่สามารถ แข่งขันกับสถาบัน การศึกษาในภูมิภาคอื่น 	4.33	86	(1) ส่งเสริมการศึกษาทุก ระดับให้ได้มาตรฐาน และยกระดับการศึกษา	ทุกอำเภอ
		<ul style="list-style-type: none"> ฯลฯ 				
4.	ทรัพยากร ธรรมชาติและ และ	<ul style="list-style-type: none"> มีการบุกรุกทำลายป่า ในที่ดินของรัฐ มี นายทุนบุกรุกป่า 	4.71	94	(1) ส่งเสริมให้มีการ อนุรักษ์ป่าไม้ โดยจัดตั้ง อาสาสมัครพิทักษ์ป่า	- บ้านนั้ง स्ता - กาบัง

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา	ระดับความต้องการ/ ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/ แนวทางแก้ไข	อำเภอเป้าหมาย
	สิ่งแวดล้อม	เพื่อทำธุรกิจไม้แปรรูปขยายที่ดินทำกิน โดยบุกรุกป่าหวงห้าม และการลักลอบตัดโค่นต้นไม้ในพื้นที่ป่าสงวนที่เป็นต้นน้ำลำธาร			และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ โดยส่งเสริมการปลูกป่าทดแทน ให้มากขึ้น โดยเฉพาะป่าต้นน้ำลำธาร (2) อบรมปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนรักหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (3) บังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด (4) เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิที่ดินทำกิน	- เบตง
5.	การบริหารจัดการ	● ปัญหาแสงสว่างบนถนน เพราะระบบไฟฟ้าไม่ทั่วถึงและชำรุด บางช่วงเป็นเส้นทางที่ไม่ปลอดภัยทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน	4.75	95	(1) ติดตั้งไฟส่องแสงสว่างตามเส้นทางให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินได้ (2) ติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะในบริเวณจุดสำคัญที่มีประชาชนสัญจรไปมา	- บ้านนั้งस्ता (ต.บ้านนั้งस्ता ไม่มีไฟฟ้าใช้ 30%) - ธารโต (ต.บ้านแหร ไม่มีไฟฟ้าใช้ 483 ครัวเรือน, ต.แม่หวาด ไม่มีไฟฟ้าใช้ 530 ครัวเรือน)

หมายเหตุ : ระดับความต้องการ : 1 = ต้องการต่ำ 2 = ต้องการน้อย 3 = ต้องการปานกลาง
4 = ต้องการมาก 5 = ต้องการมากที่สุด

ตารางที่ 5 แสดงผลการสรุปปัญหาและความต้องการของประชาชนจังหวัดยะลา โดยแสดงเป็นร้อยละของประชาชน จำแนกตามระดับความต้องการ

ด้าน	ระดับความต้องการ						คะแนนจากการสำรวจ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่แสดงความคิดเห็น		
เศรษฐกิจ			10.42	12.50	27.17	50.00	4.37	0.53
• คริวเรือนยากจนเนื่องจากขาดอาชีพเสริมเพิ่มรายได้และขาดการสนับสนุนด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง	-	-	-	-	25.5	75.0	5.0	0.0
• ไม่มีศูนย์กระจายสินค้าทางการเกษตรประกอบกับราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ปุ๋ย/น้ำมันแพง	-	-	-	25.0	37.5	37.5	4.60	0.55
• ฯลฯ								
รักษาความมั่นคงและความสงบ			0.00	12.50	43.75	43.75	4.78	0.48
• การแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกรูปแบบ	-	-	-	12.5	37.5	50.0	4.75	0.5
• การก่อความไม่สงบยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้	-	-	-	12.5	50.0	37.5	4.8	0.45

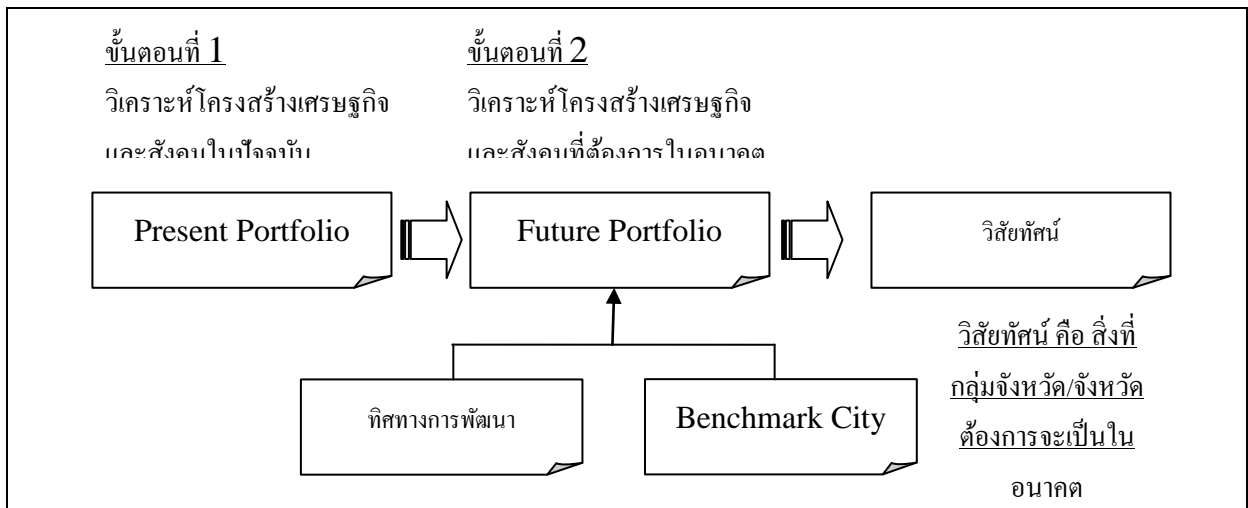
ด้าน	ระดับความต้องการ						คะแนนจากการสำรวจ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่แสดงความเห็น		
สังคมและคุณภาพชีวิต			9.38	4.69	10.94	50.00	3.10	0.44
• หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ขณะอายุครรภ์มาก	-	-	-	-	12.5	87.5	5.0	0.0
• ภาวะเด็กขาดสารอาหาร	-	-		12.5	12.5	75.0	4.5	0.71
• การศึกษายังไม่สามารถแข่งขันกับสถานศึกษาในภูมิภาคอื่น	-	-	25.0		50.0	25.0	4.33	1.03
• ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และระบบประปาไม่ทั่วถึง	-	-	-	12.5	75.0	12.5	4.86	0.38
• ฯลฯ								
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม								
• การบุกรุกทำลายป่าในที่ดินของรัฐ ขยายที่ดินทำกินโดยการบุกรุกป่าหวงห้าม	-	-	-	25.0	62.5	12.5	4.71	0.49
การบริหารจัดการ			0.00	6.25	37.50	56.25	4.88	0.25
• ปัญหาแสงสว่างตามถนน	-	-	-	12.5	37.5	50.0	4.75	0.5

ขั้นตอนที่ 3 : การจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัด

นำข้อมูลตามขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์และจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดซึ่งจะประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้ (1) กำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัด (2) กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาหรือวิสัยทัศน์ (3) กำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ (4) กำหนดกลยุทธ์ ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ (5) กำหนดโครงการต่างๆ ภายใต้กลยุทธ์ ซึ่งจะมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 3.1 : การกำหนดวิสัยทัศน์

การกำหนดวิสัยทัศน์ คือ การนำข้อมูลพื้นฐานทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดว่าสิ่งที่จังหวัดต้องการจะเป็นในอนาคตคืออะไร โดยประเมินและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมภายนอกที่องค์กรกำลัง/ต้องเผชิญ ประเมินและวิเคราะห์บทบาท หน้าที่ ความสามารถที่จังหวัดมีอยู่ในปัจจุบัน และเมื่อพิจารณาปัจจัยภายนอกและภายในแล้ว จะต้องมอบภาพไปในอนาคตว่าอีก 4 ปีข้างหน้า อะไรคือสิ่งที่จังหวัดต้องการที่จะเป็น โดยจะต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของจังหวัดด้วย

ภาพที่ 18 แสดงภาพรวมการกำหนดวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ที่มีประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะอย่างน้อย 6 ประการ ได้แก่

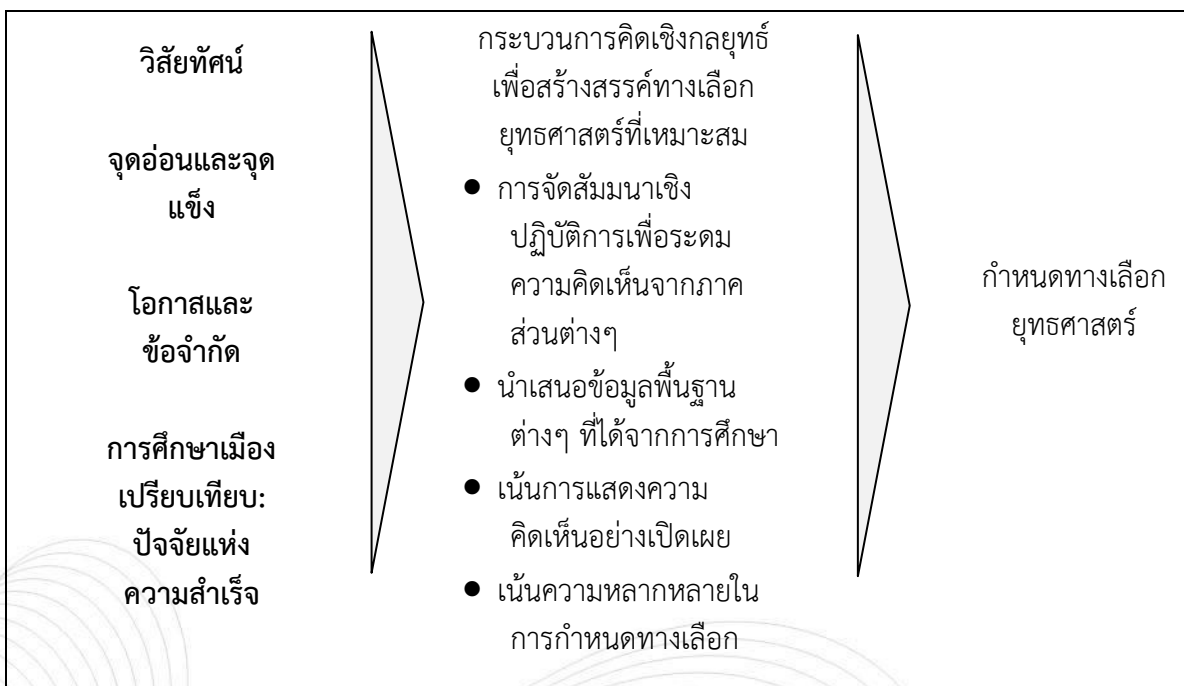
- 1) ต้องอธิบายถึงภาพในอนาคตที่จะไปให้ถึง
- 2) เป็นความปรารถนาและดึงดูดความต้องการของลูกค้า ผู้ถือหุ้น พนักงานและผู้มีส่วนร่วม
- 3) ต้องเป็นไปได้ มีเหตุมีผล มีเป้าหมายที่สามารถบรรลุผลได้จริง
- 4) ต้องมีจุดมุ่งเน้น มีความชัดเจนเพียงพอที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกทิศทาง
- 5) ต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- 6) สามารถสื่อสารได้ เข้าใจง่าย สามารถสื่อให้เข้าใจได้ภายใน 5 นาที

การกำหนดวิสัยทัศน์ ควรเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต้องมาจากผลของการประเมินศักยภาพและการกำหนดทิศทางการพัฒนาของจังหวัด โดยเน้นสิ่งที่เป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่ การตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ และความสามารถในการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดที่มีศักยภาพเดียวกันหรือสูงกว่า

ขั้นตอนที่ 3.2 : การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ สิ่งที่จะบอกว่าจังหวัดจะมุ่งเน้นและให้ความสำคัญ/พัฒนาอะไร เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ไม่ควรมีจำนวนมากเกินไป เนื่องจากจะทำให้ประเด็นยุทธศาสตร์กระจัดกระจาย ไม่มีจุดเน้น หรือบางประเด็นที่เลือกมาอาจไม่ใช่ประเด็นหลักของจังหวัด ทั้งนี้ ในการกำหนดดังกล่าวจะต้องจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์ด้วย เพื่อเลือกประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดมาดำเนินการ

การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดนั้น จะอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์จากวิสัยทัศน์ โดยทำการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ออกเป็นประเด็นต่างๆ ที่จังหวัดต้องการบรรลุในแต่ละประเด็น ซึ่งบางประเด็นนั้นอาจมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นเหตุเป็นผลกัน

ภาพที่ 19 แสดงการดำเนินการเพื่อกำหนดทางเลือกยุทธศาสตร์

สำหรับการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์อาจใช้แนวทางหรือเกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญดังนี้

หลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญทางเลือกยุทธศาสตร์ (Strategic Options)

<p>ความเร่งด่วน Urgency</p>	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์หรือโครงการความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาหรือปรับปรุงในระยะ 3-5 ปีข้างหน้า
<p>ผลกระทบ Potential Impact</p>	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์หรือโครงการมีผลกระทบด้านบวกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมต่อกลุ่มจังหวัด เนื่องจากอะไร
<p>ความเป็นไปได้ Actionable</p>	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์หรือโครงการมีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จหรือได้รับความร่วมมือหรือไม่ อย่างไร
<p>ความพร้อมของประชาชน Readiness</p>	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์หรือโครงการพยายามแก้ปัญหาที่ประชาชนให้ความสำคัญหรือไม่? ประชาชนให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหานั้นหรือไม่?
<p>การเชื่อมโยง Integration</p>	<ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์หรือโครงการเชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ประเทศหรือไม่? จะได้รับความร่วมมือจากกลุ่มจังหวัดหรือไม่ และทับซ้อนกับยุทธศาสตร์หรือโครงการของหน่วยงานหรือไม่

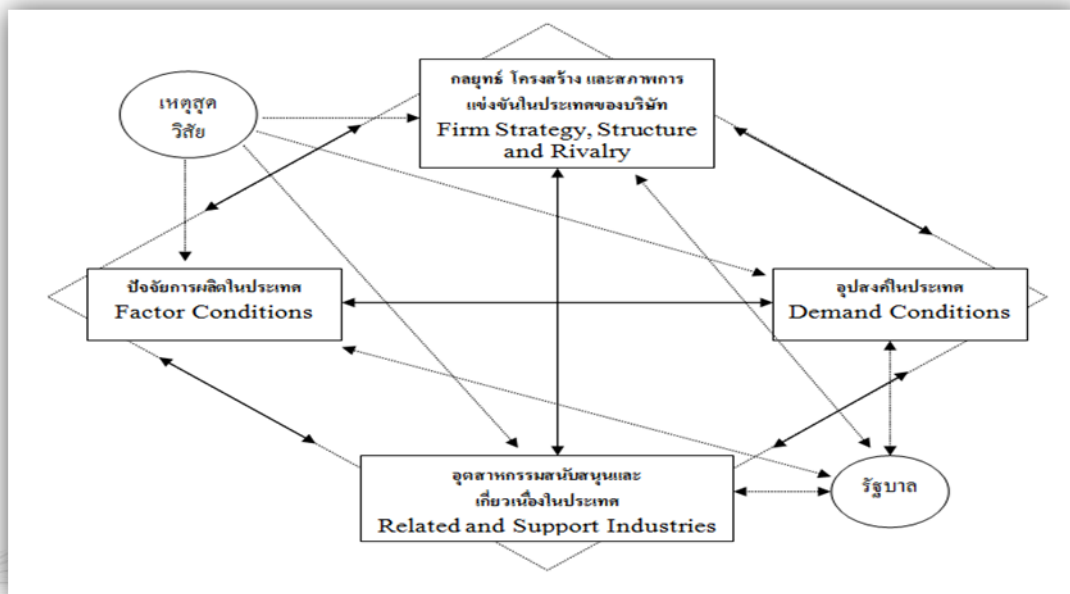
ภาพที่ 20 แสดงหลักเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของทางทางเลือกยุทธศาสตร์

โดยมีตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย 1) รูปแบบการบริหารเชิงพลวัตแบบไดมอนด์ (Dynamic Diamond Model) และ 2) การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์

1) รูปแบบการบริหารเชิงพลวัตแบบไดมอนด์

การประเมินทางเลือกยุทธศาสตร์เป็นการจัดลำดับความสำคัญทางเลือกยุทธศาสตร์ต่างๆ เพื่อคัดเลือกประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดมาดำเนินการ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ เข้าแสดงความคิดเห็น และลำดับความสำคัญของประเด็นการพัฒนา และประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการแก้ไขในมิติต่างๆ จะเป็นกลไกในการผลักดันกระบวนการจัดทำแผนให้มีความสมบูรณ์ และตอบโจทย์ความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการประมวลผลทางเลือก คือ รูปแบบการบริหารเชิงพลวัตแบบไดมอนด์ ที่พัฒนาโดยไมเคิล อี พอร์เตอร์ (MICHAEL E. PORTER) ซึ่งให้ความสำคัญกับบทบาทของภาครัฐ (The Role of Government) นโยบายของภาครัฐมีผลต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ โดยภาครัฐมีอิทธิพลทั้งด้านบวก และด้านลบ ต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ นโยบายภาครัฐจะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจในประเทศ กล่าวคือ

ภาพที่ 21 แสดงองค์ประกอบของการบริหารเชิงพลวัตแบบไดมอนด์ (Dynamic Diamond Model)

(1) ปัจจัยการผลิตในประเทศ (Factor Condition) ประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรกายภาพ (Physical Resources) ทรัพยากรความรู้ (Knowledge resources) ทรัพยากรทุน (Capital resources) ปริมาณแหล่งทุน และต้นทุน โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ปริมาณและต้นทุนของการใช้ เช่น การขนส่ง การสื่อสาร เครือข่ายไร้สาย (Internet) ระบบการโอนเงิน สาธารณสุข ที่อยู่อาศัย และสถาบันทางวัฒนธรรมซึ่งสะท้อนเห็นคุณภาพชีวิต และเสน่ห์ของประเทศในการเป็นที่ทำงานและที่อยู่อาศัย

(2) อุปสงค์ในประเทศ หรือปัจจัยด้านตลาด (Demand Condition) ประกอบด้วย ลักษณะความต้องการของสินค้า และบริการของอุตสาหกรรม ถ้าความต้องการภายในประเทศกดดันให้ผู้ประกอบการมีนวัตกรรมที่รวดเร็วประเทศจะมีข้อได้เปรียบ และเป็นเลิศในการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนั้น ในการประเมินต้องพิจารณาโครงสร้างความต้องการของแต่ละส่วน (Segment) ขนาดของความต้องการ ความคาดหวัง การเติบโตของความต้องการ และการขยายตัวสู่ความต้องการในต่างประเทศ

(3) อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องในประเทศ (Relate & Support Industry) อุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือนมีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่อุตสาหกรรมไม้แปรรูปและชิ้นส่วน มีอุตสาหกรรมสนับสนุนได้แก่ กาว สี อุปกรณ์อุตสาหกรรม เครื่องจักร และบริการออกแบบ ประเทศไทยยังขาดอุตสาหกรรมสนับสนุนที่จะสร้างศักยภาพการแข่งขัน (ยกเว้นอุตสาหกรรมไม้แปรรูป)

(4) กลยุทธ์ โครงสร้างและสภาพการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure and Rivalry) การจัดการและกลยุทธ์การแข่งขันทางธุรกิจที่เลือกใช้อย่างเหมาะสม ตลอดจนความสามารถในการพัฒนาธุรกิจ ส่งผลให้มีการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

จากการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือนี้ จะทำให้ทราบข้อได้เปรียบเสียเปรียบของจังหวัดและสามารถวางประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดเพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์

แนวทางในการจัดลำดับความสำคัญของประเด็น เพื่อส่งเสริมให้แผนพัฒนาจังหวัด มีความเป็นเอกภาพ และมีน้ำหนักในการนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้กำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้กำหนดยุทธศาสตร์ ได้จัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์ร่วมกัน โดยแสดงความคิดเห็นและให้คะแนนประเมินทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความเหมาะสม และมีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาจใช้ตัวแบบการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์ ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงตัวแบบการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	ความ เร่งด่วน	ผลกระทบ	ความเป็น ไปได้	ความพร้อม ของประชาชน	ความ เชื่อมโยง	รวม
●						
●						
●						
●						
●						

การให้คะแนน : สำคัญมาก = 3, สำคัญปานกลาง = 2, สำคัญน้อย = 1

ตัวอย่างการประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญตามประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	ความ เร่งด่วน	ผลกระทบ	ความเป็น ไปได้	ความ พร้อมของ ประชาชน	ความ เชื่อมโยง	รวม
● พัฒนาการเกษตร	3	3	3	2	3	15
● สร้างรากฐานและ แนวทางการบริหาร จัดการ การท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน	3	3	1	1	2	10
● พัฒนาและส่งเสริม สิ่งแวดล้อมที่ดี	3	3	2	2	2	12

จากการประเมินข้างต้น สามารถจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์เป็น 1) การพัฒนาการเกษตร 2) การพัฒนาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดี และ 3) การสร้างรากฐานและแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 3.3 : การกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดที่จะสะท้อนได้ว่าจังหวัดสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าประสงค์ ค่าเป้าหมายในแต่ละปีงบประมาณ และกลยุทธ์

ในการกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัด จะต้องมีการกำหนดตัวแปรที่แสดงผลให้ทราบถึงความสำเร็จของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์นั้น โดยมีตัวแปรที่สำคัญ คือ

(1) เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ หมายถึง สิ่งที่จังหวัดต้องบรรลุเพื่อรักษาหรือทำให้เกิดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดซึ่งจะกำหนดทิศทางระยะยาวของการพัฒนาจังหวัด และเป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรและปรับเปลี่ยนการจัดสรรทรัพยากร

การกำหนดเป้าประสงค์นี้จะต้องกำหนดให้ชัดเจน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และนำไปสู่ตัวชี้วัดได้

(2) ตัวชี้วัด หมายถึง สารสนเทศที่เป็นตัวเลขที่บอกจำนวนปัจจัยนำเข้า ผลผลิต และผลการดำเนินการของกระบวนการ ผลผลิต บริการและผลการดำเนินการของจังหวัดโดยรวม ตัวชี้วัดอาจเป็นแบบง่ายๆ ที่ได้จากการวัดแต่ละครั้งหรือแบบหลายตัวประกอบกัน

การกำหนดตัวชี้วัด มีข้อที่ควรระลึกถึง ดังนี้

- ตัวชี้วัดควรมีจำนวนที่เหมาะสม ไม่น้อยเกินไปจนไม่สามารถสะท้อนความสำเร็จของยุทธศาสตร์ได้ และไม่ควรเป็นตัวชี้วัดที่ย่อยเป็นจำนวนมาก

- ตัวชี้วัดต้องมีความชัดเจนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ สามารถวัดค่าได้จริง จัดเก็บข้อมูลได้ง่าย และควรใช้ข้อมูลที่มีการรายงานผลอย่างเป็นทางการทุกปี สามารถอ้างอิงได้และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บโดยตรง

- ตัวชี้วัดควรกำหนดให้ครอบคลุมทุกประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดดังกล่าวสามารถสะท้อนความสำเร็จในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ และสะท้อนการบรรลุเป้าประสงค์หรือกลยุทธ์ที่กำหนดได้จริง

ทั้งนี้ตัวชี้วัดที่กำหนด ควรตั้งค่าเป้าหมายให้มีความท้าทาย เน้นให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมของผลผลิตหรือผลลัพธ์ของโครงการมากกว่ากระบวนการ และต้องมีการแสดงค่าฐานของตัวชี้วัดที่ผ่านมาประกอบด้วย

(3) ค่าเป้าหมาย หมายถึง ระดับความสำเร็จของตัวชี้วัดที่จังหวัดต้องการบรรลุถึงภายในรอบระยะเวลาที่กำหนด

ในการกำหนดค่าเป้าหมายต้องเป็นการแสดงแนวโน้มการพัฒนาและสะท้อนข้อเท็จจริงสามารถวัดได้และมีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ รวมทั้งมีความเป็นไปได้ด้วย

(4) กลยุทธ์ หมายถึง วิธีดำเนินงานที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

การกำหนดกลยุทธ์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ซึ่งจะต้องสอดคล้องและสนับสนุน การบรรลุผลตามเป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์และสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่

ขั้นตอนที่ 3.4 : การจัดทำบัญชีชุดแผนงาน/โครงการ และผลผลิต

แนวทางการจัดทำบัญชีชุดแผนงาน/โครงการ จะต้องให้ความสำคัญในประเด็นดังนี้

1. ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องระหว่างโครงการกับยุทธศาสตร์/แผนพัฒนาในระดับต่างๆ ซึ่งจะสะท้อนความเร่งด่วนในประเด็นสำคัญๆ ที่รัฐบาลให้ความสำคัญรวมถึงความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา

2. ผลผลิตและผลกระทบของโครงการ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมและคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ

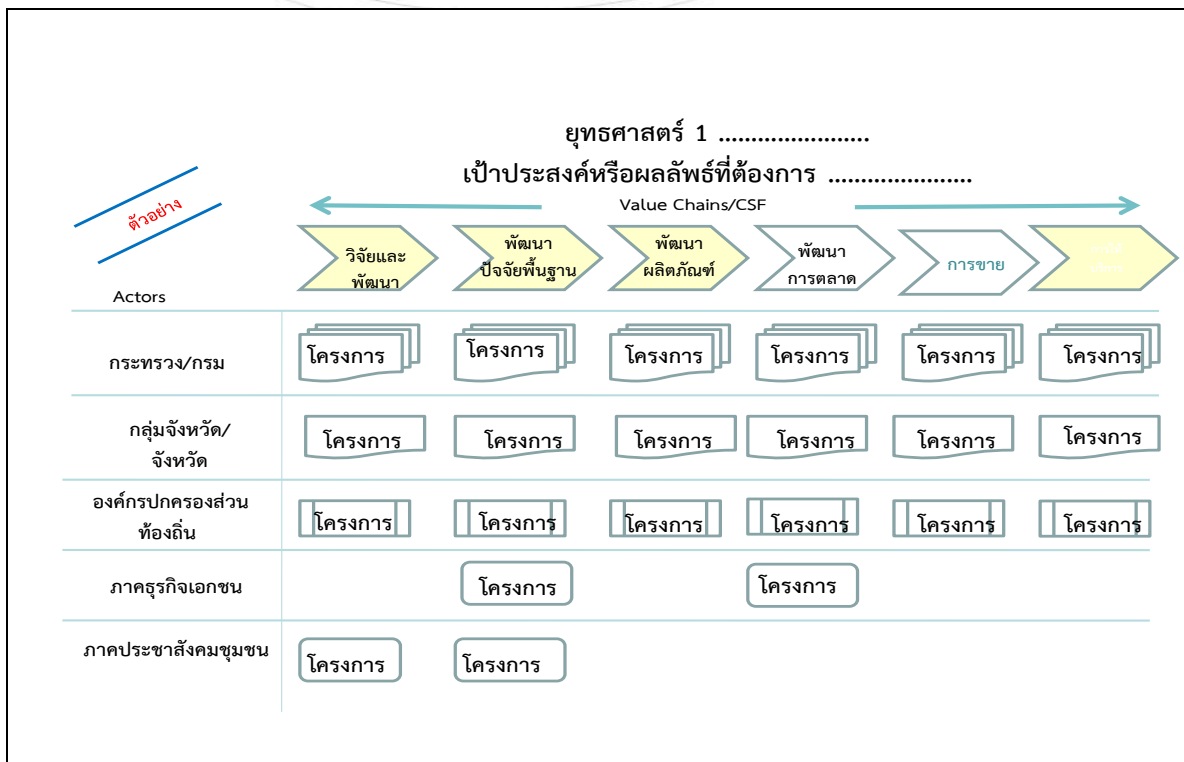
3. ความพร้อมและความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ โดยมุ่งเน้นพิจารณาความสามารถความเหมาะสมในการดำเนินการและการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่เป้าหมาย

4. ความต่อเนื่องของโครงการหรือแต่ละโครงการ ในระยะสั้น ระยะกลาง และในระยะยาว

ขั้นตอนที่ 3.5 : การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบแผนงาน/โครงการ แหล่งงบประมาณ

ขั้นตอนนี้จะเป็นการกำหนดว่าโครงการโครงการต่างๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการในจังหวัดตามบัญชีรายการชุดโครงการข้างต้น หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ และใช้งบประมาณจากหน่วยงานใด(จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด หรือกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ หรือเอกชน) ทั้งนี้ในการกำหนดผู้รับผิดชอบควรกำหนดหน่วยงานหลักเพียงหน่วยงานเดียว

การดำเนินการในขั้นตอนที่ 3.4 และ 3.5 จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ถึงกิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดคุณค่าและความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่างๆ ให้ชัดเจน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่พัฒนาโดย ไมเคิล อี พอร์เตอร์

ภาพที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ของกิจกรรมที่จะบรรลุเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบ

จากภาพสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อจังหวัดจะเน้นยุทธศาสตร์ใด เช่นยุทธศาสตร์ท่องเที่ยว การจะผลักดันยุทธศาสตร์จำเป็นต้องมองให้ครบวงจร ตามห่วงโซ่ที่กำหนดและให้ครบทั้งต้นน้ำ ปลายน้ำ หรือตั้งแต่ต้นจนจบโดยนำกิจกรรมที่จะดำเนินการในยุทธศาสตร์นั้น มาจัดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นห่วงโซ่คุณค่า ที่จะคลี่กระบวนงานออกมาว่ามีเรื่องใดบ้างที่เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้สำเร็จ และกำหนดตัวหน่วยงานที่รับผิดชอบในห่วงโซ่นั้น นั่นคือ ระบุงานทั้งหมดว่ามีกี่เรื่อง เจ้าภาพมีอะไรบ้าง เช่น กระทรวง/กรม กลุ่มจังหวัด จังหวัด ท้องถิ่น ชุมชน และเอกชน และเมื่อวางเป้าหมายสุดท้ายแล้ว ก็ต้องมาแยกแยะบทบาทหน้าที่ว่าใครควรทำอะไร เช่น ถ้าเป็นโครงการขนาดใหญ่ใช้ทุนสูง เทคโนโลยีสูง ควรเป็นบทบาทของกระทรวง กรม ซึ่งอาจมีกระทรวงหรือกรมที่เกี่ยวข้องอยู่มาก อาจต้องมีการบูรณาการระหว่างกระทรวงเพื่อสนับสนุนให้กระบวนการตามห่วงโซ่นั้นมีความครบถ้วน และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ได้ นอกจากกระทรวง/กรมแล้วต้องระบุด้วยว่ากลุ่มจังหวัด จะทำหน้าที่อะไร ควรมีโครงการอะไรตามห่วงโซ่นี้ จังหวัดจะมีงานใดที่จังหวัด

จะต้องดำเนินการเองบ้าง ต้องมีการแจกแจงและกำหนดบทบาทหน้าที่ และคิดโครงการให้มาเชื่อมโยงกัน นอกจากนั้นแล้วยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีการกิจ และโครงการใด และจะต้องทำอะไรให้เกิดการร่วมทุนของท้องถิ่นให้ได้ โดยรวมถึงชุมชนและภาคเอกชนจะอย่างไร และสร้างโครงการที่เป็นการลงทุนร่วมกับภาคเอกชนอย่างไร

ในการกำหนดดังกล่าวจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาคิดมาทำ ร่วมกัน มีโครงการ มีงบประมาณ มีการทำงานร่วมกัน เป้าหมายจึงจะบรรลุผล แผนพัฒนาจังหวัดจึงเป็นแผนการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการโดยเป็นการตั้งหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นกระทรวง/กรม กลุ่มจังหวัด จังหวัด ท้องถิ่น ชุมชน เอกชน ให้มาอยู่ในแผนเดียวกัน เห็นพ้อง มีโครงการที่จะทำร่วมกัน หากใครไม่มาร่วมก็จะไม่สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดได้

ขั้นตอนที่ 4 : การจัดประชุมปรึกษาหารือแสดงความคิดเห็นต่อร่างแผนพัฒนาจังหวัด

ในการประชุม ก.บ.จ. เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดนั้น ควรต้องมีการจัดประชุมจริง ไม่ใช่การประชุมเวียน เนื่องจากการพิจารณาแผนพัฒนาจังหวัดจำเป็นต้องมีการปรึกษาหารือและร่วมแสดงความคิดเห็นจากกรรมการที่มาจากหลากหลายภาคส่วน ให้ได้ข้อยุติร่วมกัน โดยเมื่อ ก.บ.จ. ได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ต่อร่างแผนพัฒนาจังหวัดที่จัดทำขึ้นแล้ว ให้ส่งร่างแผนดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผนนั้นไปประชุมปรึกษาหารือร่วมกับบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดเพื่อรับฟังความคิดเห็น โดยให้ดำเนินการตามตาม มาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551

ทั้งนี้ในการประชุมปรึกษาหารือ นั้น ให้จังหวัดนำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้รับจาก ก.บ.ก. เข้ารับฟังความคิดเห็นพร้อมกันด้วยเพื่อเป็นการประหยัดและให้เห็นความเชื่อมโยงของแผนกลุ่มจังหวัดมายังแผนของจังหวัดได้อย่างชัดเจน และเมื่อได้ผลการรับฟังความคิดเห็นแล้วหากมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแผนของกลุ่มจังหวัดให้ จังหวัดจัดส่งความเห็นดังกล่าวให้ ก.บ.ก. ด้วย

ขั้นตอนที่ 5 : การปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ตามผลการประชุม

ก.บ.จ. นำความคิดเห็นที่ได้จากการประชุมหารือข้างต้นมาพิจารณาปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งแผนดังกล่าว ให้ ก.น.จ. เพื่อพิจารณาลั่นกรองและให้ความเห็นชอบ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบต่อไป

2.2 การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด จะเป็นการดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จะนำเสนอ ก.น.จ.และคณะรัฐมนตรีเห็นชอบต่อไป โดยขั้นตอนและกระบวนการจัดทำแผนนั้น จะไปในลักษณะเดียวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 : การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อม ศักยภาพและความต้องการของพื้นที่

ขั้นตอนที่ 3 : การจัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

- 4.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 4.2 การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และจัดลำดับความสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์
- 4.3 การกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดที่จะสะท้อนได้ว่ากลุ่มจังหวัดสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าประสงค์ ค่าเป้าหมายในแต่ละปีงบประมาณ และกลยุทธ์
- 4.4 การจัดทำบัญชีชุดแผนงาน/โครงการ และผลผลิต
- 4.5 การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบแผนงาน/โครงการ แหล่งงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 4 : การประสานกับจังหวัดเพื่อให้จังหวัดจัดประชุมประชาหารือแสดงความคิดเห็นต่อร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 5 : การปรับปรุงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์ตามผลการประชุม

โดยจะมีรายละเอียดแนวทางการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.1 การประเมินแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดที่ผ่านมา

ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดรอบใหม่ ก.บ.ก. ต้องประเมินผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดในปีที่ผ่านมาว่ามีการดำเนินการเป็นไปตามยุทธศาสตร์ และสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคประการใดที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติได้ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ประกอบในการกำหนดแผนพัฒนาจังหวัดให้เหมาะสมต่อไป

การประเมินแผนดังกล่าวข้างต้น กลุ่มจังหวัดสามารถดำเนินการในลักษณะเดียวกับของจังหวัด โดยอาศัยข้อมูลหรือเครื่องมือในการประเมินผลที่สำคัญเข้ามาช่วย เช่น

- รายงานผลการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัด/แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
- รายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.)
- รายงานผลการปฏิบัติการตามคำรับรองการปฏิบัติการของสำนักงาน ก.พ.ร.
- แนวทางการติดตามประเมินผลเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (เช่นเดียวกับกรณีการจัดทำแผนจังหวัด)

1.2 การศึกษากรอบนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ตามที่ ก.น.จ.กำหนด

1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วยนโยบายของรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาภาค หรือยุทธศาสตร์ เฉพาะด้าน/สาขา และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญตามสาขาการพัฒนา (โดยใช้แนวทางการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญตามสาขาการพัฒนา เช่นเดียวกับกรณีของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด)

ตัวอย่าง กลุ่มภาคใต้ชายแดน

ประเด็น การพัฒนา	ยุทธศาสตร์ระดับชาติและภูมิภาค				
	เกษตร	ทรัพยากร ธรรมชาติ	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัด โดยการพัฒนาแหล่ง การท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการการ ท่องเที่ยวให้มีความ หลากหลายภายใต้ ความเชื่อมั่นด้าน ความปลอดภัย	- พัฒนา คุณภาพชีวิต เกษตรกร - พัฒนาขีด ความสามารถ ในการผลิต การจัดการ สินค้าเกษตร และความ มั่นคงทาง อาหาร	-	1. สร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าเกษตร ประเภทยางพารา ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถและ สร้างรายได้เพิ่ม ให้แก่กลุ่มจังหวัดฯ 2. สร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าเกษตร ประเภทปาล์มน้ำมัน (พืชพลังงาน ทดแทน) ตลอดห่วง โซ่อุปทาน เพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถ และสร้างรายได้เพิ่ม	- การเพิ่ม ประสิทธิภาพ และผลิตภาพ ของอุตสาหกรรม เป้าหมาย - การส่งเสริม การลงทุนและ เชื่อมโยงการ ลงทุน อุตสาหกรรม ที่มีศักยภาพ ในภูมิภาค - การสร้าง เครือข่าย วิสาหกิจ (Cluster) และพัฒนา ผู้ประกอบการ SMEs และ วิสาหกิจชุมชน	- การส่งเสริม กระบวนการมี ส่วนร่วมของ ภาครัฐ ภาค ประชาชน และ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใน การบริหารจัดการ ทรัพยากรการ ท่องเที่ยว - การพัฒนาและ ฟื้นฟูแหล่ง ท่องเที่ยวให้เกิด ความยั่งยืน - การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการท่องเที่ยว - การพัฒนา สินค้าบริการและ ปัจจัยสนับสนุน การท่องเที่ยว - การสร้างความ เชื่อมั่นและ ส่งเสริมการ
พัฒนาระบบผลิต สินค้าฮาลาลให้มี มูลค่าเพิ่มอย่างเป็น ระบบตามห่วงโซ่ อุปทาน และ สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด	- พัฒนา ทรัพยากร การเกษตร อย่างมี ประสิทธิภาพ สมดุลและ ยั่งยืน		3.3 ยกระดับ มาตรฐานการผลิต และส่งเสริมการ ลงทุนในกิจการผลิต อาหารฮาลาลเพื่อ เพิ่มขีดความสามารถ และมาตรฐานของ อาหารฮาลาล	- การส่งเสริม การวิจัยและ พัฒนา อุตสาหกรรม - การบริหาร จัดการ	
สร้างมูลค่าเพิ่ม ยางพาราทั้งระบบ และช่องทาง การตลาด			3.4 พัฒนาความ ร่วมมือทางด้าน		
ส่งเสริมและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการ พัฒนาของกลุ่ม					

ประเด็น การพัฒนา	ยุทธศาสตร์ระดับชาติและภูมิภาค				
	เกษตร	ทรัพยากร ธรรมชาติ	การค้า การลงทุน	อุตสาหกรรม	ท่องเที่ยว
จังหวัดและเชื่อมโยง ประชาคมอาเซียน			เศรษฐกิจ และ การค้า กับประเทศ เพื่อนบ้าน 3.5 พัฒนา และ ปรับปรุงระบบ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านโลจิสติกส์ เพื่อ ใช้เป็นฐานในการ ขับเคลื่อนภาค เศรษฐกิจและสังคม ทั้งในปัจจุบันและ อนาคต	สิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน อุตสาหกรรม เป้าหมาย - อุตสาหกรรม อาหารฮาลาล - อุตสาหกรรม ปาล์มน้ำมัน - อุตสาหกรรม ยางพารา - อุตสาหกรรม แปรรูปปศุสัตว์ - อุตสาหกรรม เครื่องแต่งกาย (เสื้อผ้า)	ท่องเที่ยว กลุ่มท่องเที่ยว เป้าหมาย - กลุ่มท่องเที่ยว มัทศจรร์ยสอง สมุทร

1.4 การประสานกับจังหวัดในกลุ่มจังหวัดเพื่อให้จัดส่งผลการวิเคราะห์ผลการสำรวจความต้องการและศักยภาพและความพร้อมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัดเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 : การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อม ศักยภาพและความต้องการของพื้นที่

- เป็นการทบทวนและวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อมภายนอก/ภายในว่ามีผลกระทบต่อศักยภาพและทิศทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดอย่างไร และมีผลให้ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาจังหวัดหรือไม่ ด้วยเครื่องมือต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับกำหนดยุทธศาสตร์ เช่น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์เทาว์เมทริกซ์ (TOWS Matrix) การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (Benchmarking) เป็นต้น

- วิเคราะห์ผลสำรวจความต้องการและศักยภาพและความพร้อมของประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัด มาจัดทำเป็นความต้องการของประชาชนและศักยภาพในระดับกลุ่มจังหวัด

ตัวอย่างการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด ด้วย SWOT Analysis

SWOT	
<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง มีชื่อเสียงในระดับโลก 2) มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สนามบินนานาชาติ ท่าเรือที่ตั้งที่สามารถเชื่อมโยงสู่นานาชาติ 3) โรงแรมและร้านค้ามีความหลากหลายระดับ โรงพยาบาลที่ได้มาตรฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวอื่นๆ เป็นต้น 4) มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่รักษาไว้ เช่น..... เป็นต้น 	<p>จุดอ่อน (Weakness)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วม ธรณีพิบัติภัย 2) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในมือภาครัฐ ขาดการใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจอย่างเต็มที่ 3) ขาดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ 4) ปัญหาการบริหารจัดการด้านมลพิษ ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอยน้ำเสีย 5) ขาดระบบเตือนภัยทางธรรมชาติ 6) ขาดการเชื่อมโยงในด้านการคมนาคมระหว่างกลุ่มจังหวัด
<p>โอกาส (Opportunity)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ระหว่างไทยกับ..... 2) กระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงสุขภาพ 	<p>อุปสรรค (Threat)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) กฎระเบียบราชการขัดต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว 2) ความผันผวนทางเศรษฐกิจประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรป

นำมากำหนดทิศทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดโดยใช้การวิเคราะห์เทาว์เมทริกซ์ (TOWS Matrix)

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็งภายในองค์กร	W จุดอ่อนภายในองค์กร
O โอกาส ภายนอก	SO <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว พัฒนาช่องทางการตลาดด้านการเกษตร การค้า และการท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ 	WO <ul style="list-style-type: none"> พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พัฒนาช่องทางการเกษตรกับบุคลากรเครือข่ายด้านการเกษตร สร้างค่านิยมด้านการเกษตรกับบุคลากรเครือข่ายด้านการเกษตร เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการและแรงงาน พัฒนาศูนย์ข้อมูลและระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตร การค้า และการท่องเที่ยว พัฒนาบุคลากรด้านการเกษตร การค้า และการท่องเที่ยว พัฒนาศูนย์ข้อมูล และระบบฐานข้อมูล ด้านการค้า การลงทุน
T อุปสรรค ภายนอก	ST <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน 	WT <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ สร้างความเข้มแข็งเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการเกษตรแบบครบวงจร พัฒนาเครือข่ายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

ภาพที่ 23 แสดงตัวอย่างการวิเคราะห์เป็นรายด้านการพัฒนา จากกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

การวิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อม ด้านการเกษตร และประมง

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1) พื้นที่กลุ่มจังหวัดมีความอุดมสมบูรณ์ 2) บุคลากรด้านการเกษตรและประมงมีประสบการณ์ในการดำเนินงาน 3) เป็นฐานเดิมการผลิตด้านประมงและการเกษตร 4) มีหน่วยงานด้านการเกษตรและประมงสนับสนุนการดำเนินงาน 5) เป็นเส้นทางหลักในการคมนาคมสู่ภาคใต้	1) ขาดการส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ประจำถิ่นยังไม่ครอบคลุมในทุกผลผลิต 2) ขาดทิศทางในการพัฒนาด้านการเกษตรที่เชื่อมโยงบูรณาการทั้งระบบ 3) ระบบน้ำเพื่อการเกษตรยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ 4) ผลผลิตต่อไร่อยู่ในระดับต่ำ
โอกาส	อุปสรรค
1) แนวโน้มมีความต้องการอาหารมีสูงขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ 2) กระแสความนิยมในการบริโภคอาหารสะอาด/ปลอดภัยจากสารเคมี/เกษตรอินทรีย์ 3) นโยบายครัวไทยไปครัวโลก	1) แหล่งอาศัยของสัตว์น้ำถูกทำลาย 2) AEC อาจส่งผลกระทบต่อราคาผลผลิตในพื้นที่ 3) ภัยธรรมชาติ/การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ 4) การเกิดโรคพืชและแมลงกินพืช (แมลงค้ำหนาม) 5) วิกฤตพลังงานทำให้ต้นทุนสูง

การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ด้านการเกษตร และประมง

ปัจจัยภายใน/ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง	W จุดอ่อน
O โอกาส	“เกษตรอินทรีย์ แปรรูปสินค้าประมง”	“ อัตลักษณ์ผลผลิตทางการเกษตร”
T อุปสรรค	“การเพิ่มที่อยู่อาศัยสัตว์น้ำ”	“การปราบศัตรูพืช โดยวิธีชีวภาพ”

ขั้นตอนที่ 3 : การจัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

นำข้อมูลตามขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาวิเคราะห์และจัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
ซึ่งจะมีขั้นตอนและสาระสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 3.1 : การกำหนดวิสัยทัศน์

ขั้นตอนที่ 3.2 : การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และจัดลำดับความสำคัญของประเด็น
ยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3.3 : การกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายในแต่ละ
ปีงบประมาณ และกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 3.4 : การจัดทำบัญชีชุดแผนงาน/โครงการ และผลผลิต

ขั้นตอนที่ 3.5 : การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบแผนงาน/โครงการ แหล่งงบประมาณ
แนวทางการดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 ข้างต้นจะมีกระบวนการและเครื่องมือเช่นเดียวกับการ
จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 : การประสานกับจังหวัดเพื่อให้จังหวัดจัดประชุมปรึกษาหารือหรือแสดงความเห็นต่อร่าง แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

เมื่อ ก.บ.ก. ได้จัดทำร่างแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดแล้ว ให้ส่งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดใน
กลุ่มจังหวัดนำแผนดังกล่าวไปประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดเพื่อรับฟัง
ความคิดเห็น โดยให้ดำเนินการตามตามมาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 ของพระ
ราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551

ในการประชุมปรึกษาหารือข้างต้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะนำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้รับ
จาก ก.บ.ก. เข้ารับฟังความคิดเห็นพร้อมกันกับแผนพัฒนาจังหวัดในจังหวัดนั้น และจัดส่งผลการรับฟังความ
คิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้ ก.บ.ก. เพื่อดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 : การปรับปรุงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์ตามผลการประชุม

เป็นการนำผลการรับฟังความคิดเห็นที่ได้จากการประชุมหารือภาคส่วนต่างๆ มาปรับปรุง
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สมบูรณ์สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วน เพื่อเสนอ ก.น.จ. และ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบต่อไป